

CAC
Consell de l'Audiovisual
de Catalunya

Gravina 1, 1r
08001 Barcelona
Tel. (93) 270 12 30
Fax (93) 412 63 29

REPORT ANUAL 1998

SOBRE L'ACTIVITAT DEL CONSELL DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA (CAC)

ANNEX: ESTUDIS I INFORMES (2)

Generalitat
de Catalunya

ANNEX: ESTUDIS I INFORMES (2)

5. E 5/1998 Els valors a la programació infantil.

6. E 6/1998 Les interrupcions publicitàries a les pel·lícules. Adequació a l'Article 13 de la Llei 25/1994

CAC
Consell de l'Audiovisual
de Catalunya

Gravina 1, 1r
08001 Barcelona
Tel. (93) 270 12 30
Fax (93) 412 63 29

E5/1998

ELS VALORS A LA PROGRAMACIÓ INFANTIL.

Els programes d'animació.

Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Barcelona, 23 de juny de 1998

versió 2 (4 de novembre de 1998)

Generalitat
de Catalunya

Els valors a la programació infantil. Els programes d'animació.

Estudi realitzat pel grup de treball sobre infància i joves amb el suport dels serveis tècnics del Consell de l'Audiovisual de Catalunya

El grup de treball està constituït per:

Helena Santamaria (TAC)
Francesc Josep Deó (ICE de la Universitat de Barcelona)
Carles A. Wennberg (Societat Catalana de Pediatria)
Robert Rafel (DG d'Atenció a la Infància)
Lorena Asensio (Grup d'Entitats Catalanes)

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Objectius
- 1.2. Hipòtesi de treball

2. METODOLOGIA

- 2.1. La mostra
- 2.2. La fitxa de visionat
- 2.3. Operacionalització de conceptes
- 2.4. Normes de qualitat
- 2.5. Tractament de les dades
 - 2.5.1. Presentació del programa
 - 2.5.2. Argument dels capítols visionats
 - 2.5.3. Matriu de dades
 - 2.5.4. Aplicació dels índexs
 - 2.5.5. Interpretació dels resultats
 - 2.5.6. Proves utilitzades per a l'estudi de les hipòtesis de treball

3. ANÀLISI DE LES DADES

- 3.1. Valors i contravalors presents a la mostra
 - 3.1.1. Presentació de les dades
 - 3.1.2. Valors i contravalors detectats
 - 3.1.3. Valors i contravalors per origen de la producció
- 3.2. Associació entre els valors i contravalors i l'origen de la producció
 - 3.2.1. Definició del problema
 - 3.2.2. Associació i intensitat
- 3.3. Anàlisi per programes
 - per a cada programa:
 - * presentació de la sèrie
 - * argument dels capítols visionats
 - * matriu de dades
 - * interpretació dels resultats

4. CONCLUSIONS DELS SERVEIS TÈCNICS

5. CONCLUSIONS DEL GRUP DE TREBALL

6. RECOMANACIONS.

ANNEXOS

- I. Puntuacions segons l'origen de la producció
- II. Prova de ji-quadrat. Coeficient C.
- III. Puntuacions de cada sèrie de programes
- IV. Aportacions del grup de treball

ÍNDIX DE QUADRES

- Quadre 1. Minuts i nombre de programes analitzats per cadena
- Quadre 2. Minuts i nombre de títols analitzats segon l'origen de la producció
- Quadre 3. Llistat de programes analitzats
- Quadre 4. Valors: total, percentatge i índex temporal
- Quadre 5. Contravalors: total, percentatge i índex temporal
- Quadre 6. Percentatge de valors i contravalors per origen de la producció
- Quadre 7. Principals valors i contravalors segons origen de la producció (2n quartil), ordenats segons nombre de puntuació
- Quadre 8. Índex temporal: principals valors i contravalors ($> 0,10$)
- Quadre 9. Valors i contravalors amb factor de correcció
- Quadre 10. Intensitat de l'associació entre origen de la producció i valors i contravalors emesos. Percentatges de la correlació màxima.

ÍNDIX DE FIGURES

- Figura 1. Valors de la programació. Totals.
- Figura 2. Contravalors a la programació. Totals.
- Figura 3. % de valors i contravalors per origen de la producció
- Figura 4. Índex temporal segons l'origen de la producció
- Figura 5. Intensitat de l'associació entre origen de la producció i valors i contravalors emesos. Percentatges de la correlació màxima.
- Figura 6. Posició relativa dels programes segons la seva càrrega de valors i contravalors (índexs temporals)

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objectius

Avui dia hi ha una forta preocupació social pels continguts de la programació infantil. Molts autors, avalats pels resultats de nombrosos estudis, defenen l'impacte que les imatges televisives exerceixen sobre els menors d'edat i, malgrat que les opinions dels experts són sovint oposades quant a la direcció o sentit que pren aquesta influència, sí que hi ha un ampli consens en el fet que el que es veu per televisió té efectes en les creences, opinions o actituds de la població infantil.

Aquesta és una investigació descriptiva que pretén estudiar el grau de presència a la televisió dels valors que figuren com a recomanables per a la infància en el Codi Deontològic de Programació infantil (signat per les autoritats estatals i autonòmiques d'ensenyament i les cadenes hertzianes dels mateixos àmbits) i els que es propugnen als dos primers articles de la LOGSE (Llei Orgànica General del Sistema Educatiu). Es tracta, doncs, d'un procés de verificació d'una norma.

La LOGSE, en seu títol preliminar recull els següents objectius:

article 1

b) La formació en el respecte dels drets i llibertats fonamentals i en l'exercici de la tolerància i la llibertat dintre dels principis democràtics de convivència.

g) La formació per a la pau, la cooperació i la solidaritat entre els pobles

article 2

c) L'efectiva igualtat de drets entre els sexes, el rebuig a qualsevol tipus de discriminació, i el respecte a totes les cultures.

d) El desenvolupament de les capacitats creatives i de l'esperit crític.

e) El foment dels hàbits de comportament democràtic.

k) La formació en el respecte del medi ambient

Per la seva banda, el conveni entre el Ministeri d'Educació i Ciència i les cadenes de televisió sobre un codi deontològic recull en el seu annexe les següents recomanacions:

a) respecte a la violència

"...S'evitaran especialment escenes de violència exercides per mitjans a l'abast dels infants, els actes gratuïts de violència en qualsevol tipus de programa, inclosos els de dibuixos animats i els de violència sexual..."

b) respecte a la discriminació de persones o grups:

No es programaran seqüències o escenes que siguin atemptatòries per a la dignitat de les persones o que impliquin discriminació o menyspreu envers elles per raó del seu color, raça, sexe, religió o qualsevol altra circumstància.

c) respecte al consum

S'evitarà la incitació, directa o indirecta al consum de tabac, alcohol i drogues.

d) respecte al sexe

Escenes el contingut sexual explícit i no educatiu de les quals sigui capaç d'afectar seriosament la sensibilitat dels infants i menors de 18 anys, no hauran de programar-se en horari d'audiència infantil i juvenil.

e) respecte al llenguatge

S'ha d'excloure el llenguatge groller o indecent, així com l'ús deliberadament incorrecte de la llengua.

El Consell de l'Audiovisual de Catalunya es fa ressò d'aquesta preocupació pels continguts televisius i ha decidit elaborar el present estudi que, lluny de buscar els efectes concrets que la programació té sobre els menors, se centra en l'existència o absència dels valors propugnats a les esmentades normes. És a dir, aquest estudi analitza què veuen els menors, però no pas com els afecta.

Els valors personals, objecte d'aquest estudi, representen metes motivacionals que funcionen com a guia en la vida dels individus; "els valors culturals representen idees abstractes, socialment compartides, sobre allò que és bo, correcte i desitjable en una societat" (ROS, *Jerarquía de valores en países de la Europa Occidental* a REIS núm. 69, 1995), o, segons GINER (*Sociología*, 1976), "judicis d'acceptabilitat o de rebuig que s'atribueixen a tota classe d'objectes i fets".

Som conscients que qualsevol medicació no ja d'un fet, sinó d'una apreciació sobre una representació (els valors que emet una situació de ficció en un programa televisiu), és considerablement escàpola a l'objectivitat. Malgrat això, intentem

trobar instruments d'anàlisi que vagin més enllà de pura observació i enunciació des del punt de vista del codificador.

El present treball consisteix en el visionat i anàlisi dels programes d'animació específicament infantils que s'emeten en totes les cadenes que es reben a Catalunya, en una determinada franja horària. La tria de la franja horària s'ha fet en funció de l'horari escolar i d'acord amb el que la directiva europea i la seva transposició a l'ordenament de l'Estat Espanyol, la llei 25/1994, consideren com franja protegida.

1.2. Hipòtesis de treball

Aquesta investigació, a més d'estudiar quins són els valors que s'emeten dins la programació infantil, parteix d'una hipòtesi de treball que ens ve donada, entre d'altres factors, per la nostra experiència a la vista dels resultats obtinguts en d'altres estudis qualitatius i/o quantitatius i que estableix que els valors continguts als productes de l'Europa occidental són diferents als dels productes japonesos i americans

2. METODOLOGIA

1.1. La mostra

La mostra està formada per la programació infantil d'animació compresa des dels dies 14 a 17 d'abril de 1998, emesa per totes les cadenes estatals i autonòmiques que es reben a Catalunya. La franja horària examinada és la que s'extén de 7:00 a 9:00 al matí, de 13:00 a 15:00 al migdia, i de 17:00 a 22:00 a la tarda i al vespre. Dimecres i divendres també s'estudia la franja de 15:00 a 17:00. Les franges horàries estudiades corresponen a horari extraescolar, on és possible que més quantitat de menors siguin davant de la pantalla del televisor.

2.2. La fitxa de visionat

L'anàlisi de la mostra recollida s'ha fet des de diferents punts de vista: els valors i contravalors presents als programes i les característiques dels personatges. Ambdúes anàlisis han requerit unitats d'anàlisi i estudi diferents, que han generat també parts diferents en el full de recollida de dades:

- primera anàlisi: valors/contravalors transmesos

- a. unitat de mostreig: el programa
- b. unitat de registre: la seqüència
- c. unitat de context: el programa

- segona anàlisi: caracterització dels personatges

- a. unitat de mostreig: el programa
- b. unitat de registre: el personatge
- c. unitat de context: la sèrie (si és un producte seriati)

A continuació es defineixen les unitats de registre, així com el seu procés d'identificació:

Seqüència

Fracció de la narració audiovisual amb una unitat dramàtica. El canvi d'unitat implica un canvi en la intriga, existeixi o no puntuació (fosos, superposició de sons etc).

Variables:

i. informació de localització

número
programa al qual pertany
hores d'inici i fi
durada

ii. valors

*valor/contravalor
* actor agent
* actor pacient
*direcció de la
presentació
*pes de la
seqüència

(categories definides)
personatge que participa activament
personatge que participa passivament
missatge (positiu, negatiu, neutre) que
dóna la narració sobre la seqüència
alt (3), mig (2), baix(1)

Programa/ sèrie de programes

i. informació de localització

títol
canal
tipologia
horari d'emissió
percentil 66 (temps seqüències)

ii. argument del programa

iii. notes

Personatges

i. caracterització

nom
rol (*protagonista, antagonista*)
edat (*infant, jove, adult, s/determinar*)
gènere (*masculí, femení, fantàstic, s/d*)

ii. valors/contravalors

Pel que fa a la intensitat de les seqüències, que constitueixen les unitats de registre, cal dir que tenen diferent pes en el conjunt del transcurs dels programes, la trama argumental i el ritme narratiu no adjudiquen la mateixa importància a totes les seqüències d'una determinada obra audiovisual. Això ens ha portat a reflexionar, en la recerca metodològica d'aquest treball, sobre el fet que el mer

recompte de seqüències continents de determinats valors podria falsejar d'alguna manera els resultats d'aquest estudi. Pensem en el següent exemple:

En una obra hi ha moltes escenes breus i col·laterals a la història central on hi ha un valor com la solidaritat; en canvi, el desenllaç de l'obra conté un contravalor en el que hi són implicats tots els personatges i a la qual se li atribueix el missatge global de l'obra. La simple suma de seqüències transmetria la idea que en l'obra de la qual parlem hi ha molts més valors que contravalors, quan això no s'ajusta ben bé a la realitat.

Per evitar aquest esbiaix en els resultats s'han introduït uns indicadors la finalitat dels quals és ponderar el pes de les diferents seqüències objecte d'aquest estudi, és a dir, aquelles en les que s'hagi detectat la presència d'algun valor o contravalor present a algun dels dos documents en que es basa aquest estudi.

Així, podríem establir 3 categories d'importància (alta, mitjana i baixa) mitjançant la combinació de quatre indicadors:

- * **durada de la seqüència:** es considera llarga quan se situa, mesurada en minuts i segons, en el percentil 66 del conjunt de les seqüències del programa al qual pertany (no a la sèrie de programes)
- * **història central:** eix argumental al voltant de la qual gira la trama principal.
- * **missatge final de l'obra:** si la seqüència expresa la conclusió de l'obra.
- * **participació dels protagonistes de l'obra:** si són actors (agent o pacient) del valor o contravalor ressenyat.

La intensitat es caracteritzarà com a alta quan concorrin 3 o 4 d'aquests paràmetres, mitjana si en té 2 i baixa si en té 1 o cap.

2.3. Operacionalització de conceptes

Els valors i contravalors presents a la programació televisiva constitueixen una matèria intrínsecament subjectiva, de difícil abordatge des d'una perspectiva neutra, carent dels efectes produïts per la pròpia personalitat de l'analista, fet que pot dur a una manca de rigor científic. Per reduir al màxim els possibles efectes d'una subjectivitat no volguda a l'hora d'assignar valors o contravalors a les diferents seqüències de la mostra, s'ha procedit a efectuar una definició operacional del contingut de cada concepte; per determinar el més exhaustivament possible el rang de comportaments o actituds susceptibles s'acollir-se sota cada un dels termes. Aquestes definicions han estat treballades abastament pel grup de treball d'infants i joves amb el suport dels serveis tècnics del Consell, a partir dels valors recomenats a la LOGSE i al Codi Deontològic de Programació Infantil, tal i com s'especifica a la introducció d'aquest estudi. Les definicions són les següents:

- **valors**

- i. **Respecte a la persona.** Tenir en compte les persones, deferència, no faltar. Es fonamenta en la dignitat de la persona (tracte respectuós amb les persones i la seva manera de ser o de fer) .
- ii. **Tolerància.** Disposició a admetre en els altres una manera de pensar, d'obrar, d'ésser, diferent de la nostra. Respecte a la pluralitat ideològica, política, lingüística, cultural; respecte a la diferència i maneres d'actuar diferents mentre no entrin en conflicte amb els valors humans universals
- iii. **Solidaritat.** Compromís voluntari per promoure el benestar d'altri (igualtat, justícia social, responsabilitat, ajuda; compartir el benestar propi amb d'altres persones; participació en activitats desinteressades a favor d'altri; cooperació en tasques comunes; empatia).
- iv. **Pau.** Estat de tranquil·litat o quietud, privada o pública; estat d'una reunió de persones en què no hi ha dissensions, renyines, plets (resolució de conflictes mitjançant el diàleg, bon enteniment amb d'altres; escenes de grups familiars o socials on regni l'harmonia i l'entesa).

v. **Valors democràtics.** Respecte als drets i llibertats fonamentals; esperit crític (associacionisme cívic, participació en la presa de decisions). Didàctica o promoció de la democràcia.

vi. **Respecte a la natura.** Actituds (fàctiques o verbals) que denoten un encaix harmoniós amb la natura (unitat amb la natura, protecció del medi, món de bellesa).

vii. **Promoció d'hàbits o actituds saludables.** Émfasi en activitats que afavoreixen un benestar físic o mental o d'higiene (no consumir substàncies tòxiques, menjar equilibrat, promoció de l'esport fora de competició ...)

viii. **Formació sexual.** Presentació de temes sexuals amb una orientació formativa i respectuosa amb el grau de maduresa i sensibilitat del menor d'edat.

ix. **Enriquiment del llenguatge verbal.** Ús de sintaxis i semàntica elaborades.

x. **Foment d'actituds antisexistes.** Promoció de la igualtat social entre homes i dones, intercanviabilitat de rols.

xi. **Antiracisme.** Respecte a les persones d'altres races, ètnies o cultures. Promoció de la igualtat social entre races.

xii. **Realització personal.** Capacitat de superació de les dificultats; realització de les pròpies potencialitats

xiii. **Autoconcepte positiu.** Confiança en un mateix, seguretat personal, optimisme, alegria.

xiv. **Responsabilitat.** Capacitat de compromís personal, de respondre d'alguna cosa, sentit del deure

xv. **Identitat personal.** Autonomia personal, llibertat, autenticitat (ser un mateix

- **contravalors**

i. **Manca de respecte a la dignitat de les persones.** Bromes pesades, insults, burles, humiliacions, agressions sexuals. Despersonalització: tractar les persones com a objectes.

ii. **Discriminació.** Infravaloració d'un grup social que en fa un altre, amb el corresponent comportament de segregació.

iii. **Insolidaritat.** Competitivitat., egoïsme, actitud polaritzada cap als propis interessos, sense tenir en compte les necessitats dels altres.

iv. **No pau.** Presentació de la violència com a mitjà de solució de conflictes o desavinences. Presentació d'actes de violència amb contingut de morbositat o de forma idealitzada o mereixedora de ser imitada o realitzats per plaer. Inclou les mostres d'agressivitat facial, verbal (crits) o corporal.

v. **Valors antidemocràtics.** Autoritarisme, visió jeràrquica, corrupció, suborns, xantatges. Actituds o activitats incíviques.

vi. **Manca de respecte a la natura.** Atemptats contra la natura, destrucció del paisatge, etc.

vii. **Hàbits no saludables.** Incitació al consum de productes perniciosos per a la salut o a actituds i hàbits insans.

viii. **Sexe no formatiu.** Activitat sexual explícita o precoç sense valor educatiu o informatiu.

ix. **Llenguatge inadequat.** Llenguatge indecent. Ús incorrecte de la llengua

x. **Sexisme.** Ideologia que defensa la divisió de la societat per raó de la diferència dels gèneres i el manteniment d'unes normes de comportament que corresponen a aquesta divisió. Menyspreu o desvaloració de tot el que són o fan les dones. Explotació sexual.

xi. **Racisme.** Ideologia que defensa la diferència entre les diverses races i el manteniment d'unes normes de comportament que corresponen a aquesta divisió. Desconfiança, menyspreu o fins i tot odi cap a les persones que pertanyen a una raça diferent de la pròpia.

xii. **Passivitat.** Conformisme, indecisió, peresa per superar els obstacles de la vida.

xiii. **Autoconcepte negatiu.** Manca de confiança en un mateix, pessimisme, inseguretat personal, fatalisme.

xiv. **Irresponsabilitat.** Esquivar les obligacions i les responsabilitats, no implicar-se en res.

xv. **Manca d'identitat personal.** Persona que no s'accepta tal com és. Es deixa portar pels altres, segueix els ritmes que marca una suposada majoria.

2.4. Normes de qualitat

A fi de minimitzar els components de subjectivitat que aquesta matèria porta implícits, s'han pres les següents mesures metodològiques:

En primer lloc, la investigació es contrasta amb un grup d'experts (*grup de treball d'infants i joves*) en totes les seves fases: en la categorització i construcció de les definicions operatives dels valors i contravalors; en la creació dels instruments de recerca; en la validació dels resultats.

En segon lloc, rebaixant la unitat d'anàlisi primària a la seqüència s'aconsegueix que el codificador tingui una actitud més mecànica davant el discurs audiovisual i que, de certa manera, perdi la noció del conjunt, que no recuperarà fins a la descripció posterior del programa (argument i notes).

En tercer lloc, per tal d'unificar criteris entre els dos analistes que hi han participat i assegurar així un nivell de fiabilitat i validesa òptims, es va fer un període previ de visionat i codificació conjunta de diversos capítols de les sèries, escollits a l'atzar.

Finalment, la posterior discussió dels resultats en el si del Consell de l'Audiovisual de Catalunya proporcionarà, finalment, unes conclusions dotades de l'objectivitat que neix de la suma de les diverses subjectivitats.

2.5. Tractament de les dades

L'anàlisi de les dades recollides consta de les següents parts:

2.5.1. Presentació del programa

Fa referència al contingut general del programa, el país d'origen, l'hora d'emissió, el canal i els personatges principals.

2.5.2. Argument dels capítols visionats

Després d'analitzar el programa com una globalitat, en aquest apartat es fa un breu resum de la trama argumental de cada capítol en particular.

2.5.3. Matriu de dades

Aquesta anàlisi s'ha fet, en conjunt, per a tots els capítols d'una mateixa sèrie. El quadre de dades mostra quins són els valors i contravalors presents i absents en cada programa, així com la puntuació obtinguda en cada un d'ells. La matriu de dades afegeix una altra dada: la percepció que capta el teleespectador dels continguts que se li ofereixen, és a dir, la presentació (positiva, negativa o neutra) dels valors i contravalors.

L'ombregat representa la *diagonal positiva*, mentre que l'altra seria la diagonal negativa.

	direcció +	direcció -
valor		
contravalor		

2.5.4. Aplicació dels índexs

Els dos tipus d'índexs emprats s'extreuen directament dels quadres explicats anteriorment:

- En no ser els programes comparables entre sí, per les seves diferents durades, s'ha calculat un índex que tracta d'homogeneitzar les mostres per tal de poder comparar unes dades amb altres i treure'n conclusions sense esbiaixos. Es tracta de passar les puntuacions obtingudes a cada valor o contravalor dintre d'un programa a puntuacions de valors/contravalors per unitat de temps, en aquest cas per minuts.

El resultat serà el valor resultant d'aplicar la següent fórmula:

$$\text{índex temporal} = \text{punts del valor o contravalor} / \text{temps de duració del programa.}$$

Així, l'índex temporal permet comparar el grau de presència o absència d'un valor/contravalor determinat en els diferents programes visionats.

b) El segon índex reflecteix el pes de cada valor/contravalor en el conjunt de la sèrie. Aquest índex s'expressa en forma de percentatge, i és el resultant d'aplicar la fórmula:

$$\text{índex percentual} = \text{punts del valor o contravalor} / \text{punts total del programa} \times 100.$$

Així, l'índex percentual permet comparar el pes de diferents valors dins d'un mateix programa.

2.5.5. Interpretació dels resultats

En aquest apartat es recull la significació de les dades numèriques obtingudes anteriorment i es recolza amb cites extretes directament del discurs del programa (diàlegs, pensaments, veu del narrador) o bé de les notes i comentaris enregistrats pels analistes en el decurs del visionat.

2.5.6. Proves utilitzades per a l'estudi de les hipòtesis de treball

Els instruments d'anàlisi utilitzats per a la confirmació o refutació de les hipòtesis de treball han estat els següents:

- prova de ji-quadrat: amb aquest estadígraf es pretén mesurar les diferències entre les freqüències empíriques observades i les freqüències teòriques de les taules estadístiques. És a dir, dóna informació sobre si les diferències que s'observen en la recollida de dades són

estadísticament significatives. El valor de la prova serà més proper a 0 quanta menys relació hi hagi entre les variables a mesurar.

- coeficient de contingència: aquesta prova va més enllà i estableix el grau de relació que hi ha entre dues variables. És a dir, no tan sols estableix si hi ha diferències significatives entre dues variables sinó que n'estableix la intensitat.

3. ANÀLISI DE LES DADES

3.1. VALORS I CONTRAVALORS PRESENTS A LA MOSTRA

3.1.1. Visió general de les dades

L'estudi abasta un total de 1676 minuts de programació (gairebé 28 hores), als quals s'han de restar 61 minuts que pertanyen a animació de no ficció (*Misterios misteriosos* i *És divertit aprendre amb l'Spot*) i que per tant quedaven fora de l'objecte d'aquesta investigació. S'han codificat un total de 1453 seqüències, amb presència o no de valors i contravalors. El total d'hores visionades és de 256.

Els programes pertanyen, únicament, a quatre de les cadenes generalistes que es reben a Catalunya per via hertziana (TVE2, Canal 33, Antena3 i Canal +), ja que la resta no van emetre programació que complís els requisits del plantejament de l'estudi. Per cadenes, els minutatges són els següents:

Quadre 1. Minuts i nombre de programes analitzats per cadena

Cadena	minuts	%	nombre de títols
TVE2	360	22,3	6
Canal 33	817	50,6	11
Antena 3	230	14,2	3
Canal +	208	12,9	7
Total	1615	100	27 ⁽¹⁾

(1) Bola de Drac ha estat emès per Canal 33 i Antena3

L'origen de la producció, paràmetre principal a comprovar en funció de la hipòtesi plantejada, es reparteix entre els EUA, el Japó i la Unió Europea (UE). Tots els programes pertanyen a una d'aquestes tres àrees, si bé trobem un cas de coproducció entre EUA i UE (França) i un altre entre Canadà i UE (França). En el primer cas, a efectes d'aquest estudi, les puntuacions obtingudes per la sèrie *Los Snorkels* s'han duplicat, apuntant-se tant a la UE com als EUA. D'aquí que difereixin els totals en minuts i de nombre de títols que s'han donat anteriorment. En el segon cas la puntutació s'ha adscrit a la UE, ja que el Canadà no s'inclou en cap de les categories predescrites. El quadre 2 mostra les dades per origen de la producció.

Quadre 2. Minuts i nombre de títols analitzats segon l'origen de la producció

Origen de la producció	minuts	% total temps	nombre de títols
EUA	611	35,9	13
Japó	638	37,5	6
UE	451	26,6	8
Total	1.700	100%	27

El llistat complet dels programes analitzats és el que segueix:

Quadre 3. Llistat de programes analitzats

títol	origen	cadena	nombre de programes	temps (min: seg.)
AVENTURAS DE ROCKY, BULLWINCKLE Y COMPAÑÍA, LAS	EUA	CANAL +	8	26:10
AVENTURAS DE T REX	EUA	TVE 2	4	80:43
BARRUFETS, ELS	EUA	CANAL 33	6	78:40
BOLA DE DRAC	JAPÓ	CANAL 33 ANTENA3	10	185:48
CONQUERIDORS DE L'UNIVERS, ELS	FRANÇA	CANAL 33	4	77:13
CRO	EUA	ANTENA 3	4	90:31
CUENTOS DE HADAS	EUA	CANAL +	2	9:41
DETECTIU BOGEY	CAT	TVE 2	3	61:14
DONKEY KONG	CANADÀ-FRANÇA	CANAL +	3	66:06
DORAEMON	JAPÓ	CANAL 33	13	134:28
DUDLEY DO-RIGHT (EL POLICIA MONTADA)	EUA	CANAL +	1	4:20
ESOPO E HIJO	EUA	CANAL +	2	11:29
GÁRGOLAS	EUA	TVE 2	1	19:02
GEORGIE	JAPÓ	CANAL 33	4	82:40
HISTORIA IMPROBABLE DE PEABODY	EUA	CANAL +	3	13:00
HORRY EL MONSTRET	JAPÓ	CANAL 33	4	30:28
LLIGA DELS MUTANTS, LA	EUA	CANAL 33	4	77:52
MERRIE MELODIES	EUA	TVE 2	5	29:24
OLIVER Y BENJI	JAPÓ	ANTENA 3	8	119:53
PAT EL CARTER	REGNE UNIT	CANAL 33	1	12:56
PEQUEÑA LULÚ, LA	EUA	TVE 2	4	85:02
PIRADOS DEL ESPACIO, LOS	FRANÇA	CANAL +	8	78:18
SEABERT, LA FOCA	UE	CANL 33	4	43:38
SNORKELS, LOS	FRANÇA-EUA	TVE 2	8	85:20
SPEED RACER	JAPÓ	CANAL 33	4	84:47

TEO	CAT	CANAL 33	4	27:24
TOTALS			122	27:00:51

3.1.2. Valors i contravalors detectats

Seguint la metodologia explicada a la introducció, s'ha trobat un total de 1667 punts de valor i 1075 punts de contravalor, respectivament un 60,8 i un 39,2 per cent. L'índex temporal (puntuació per minut analitzat) dóna 0,98 punts de valor i 0,63 punts de contravalor. Els valors amb més puntuació corresponen a *solidaritat* (17,2 per cent de la suma de valors i contravalors) i a *pau* (12,6 per cent); els contravalors més emesos són *no pau* (16,8 per cent) i *sexisme* (7,1 per cent). Els quadres 4 i 5 ens donen les dades exactes.

Quadre 4. Valors: total, percentatge i índex temporal

Valors	Total	%	índex temporal
Respecte a la persona.	121	4,4	0,07
Tolerància.	89	3,2	0,05
Solidaritat.	471	17,2	0,28
Pau.	345	12,6	0,20
Valors democràtics.	69	2,5	0,04
Respecte a la natura.	79	2,9	0,05
Promoció d'hàbits o actituds saludables.	21	0,8	0,01
Formació sexual.	0	0,0	0,00
Enriquiment del llenguatge verbal.	15	0,5	0,01
Foment d'actituds antisexistes.	60	2,2	0,04
Antiracisme.	0	0,0	0,00
Realització personal	162	5,9	0,10
Autoconcepte positiu	86	3,1	0,05
Responsabilitat	94	3,4	0,06
Identitat personal	55	2,0	0,03
	1667	60,8	0,98

Quadre 5. Contravalors: total, percentatge i índex temporal

Contravalors	Total	%	índex temporal
Manca de respecte a la dignitat de les persones.	85	3,1	0,05
Discriminació .	18	0,7	0,01
Insolidaritat.	85	3,1	0,05
No pau.	461	16,8	0,27
Valors antidemocràtiques.	32	1,2	0,02
Manca de respecte a la natura.	7	0,3	0,00
Hàbits no saludables.	2	0,1	0,00

Sexe no formatiu.	14	0,5	0,01
Llenguatge inadequat.	32	1,2	0,02
Sexisme.	194	7,1	0,11
Racisme.	0	0,0	0,00
Passivitat	41	1,5	0,02
Autoconcepte negatiu	45	1,6	0,03
Irresponsabilitat	36	1,3	0,02
Manca d'identitat personal	23	0,8	0,01
	1075	39,2	0,63

Confrontant les dues taules, veim que els valors sempre tenen una puntuació més alta que el seu contrari, excepte en els casos de les oposicions *pau/no pau*, *foment d'actituds antisexistes/sexisme*, *formació sexual/sexe no formatiu* i *enriquiment del llenguatge verbal/llenguatge inadequat*. La interpretació de cada una d'aquestes dualitats requereix, però, acudir a les definicions operatives de cada concepte. Així, per exemple, la superioritat del contravalor *no pau* expressa, majoritàriament, la preferència dels guionistes a solucionar els conflictes que es presenten als personatges d'animació per mitjans no pacífics – i des d'una òptica positiva o neutra.

Tambè és evident l'acumulació de puntuacions en un grup molt reduït de valors i contravalors. Així, les puntuacions per a *pau/no pau* suposen un 30,4 per cent del total i *solidaritat/insolidaritat*, un 20,3 per cent. En l'extrem contrari, *racisme/antiracisme* no ha rebut cap punt la qual cosa expressa més la inadequació de la definició (confosa amb la dualitat *tolerància/discriminació*) que la inexistència en absolut de la transmissió d'aquests continguts.

figura 1. Valors a la programació. Totals.

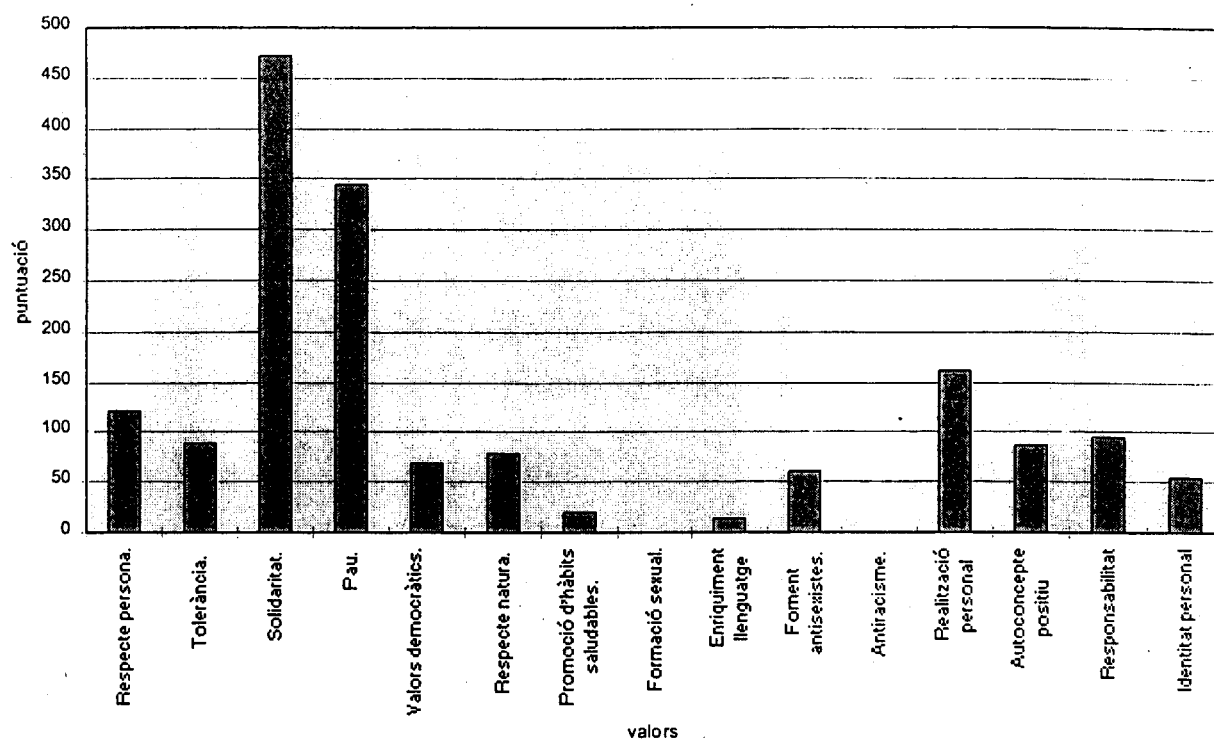
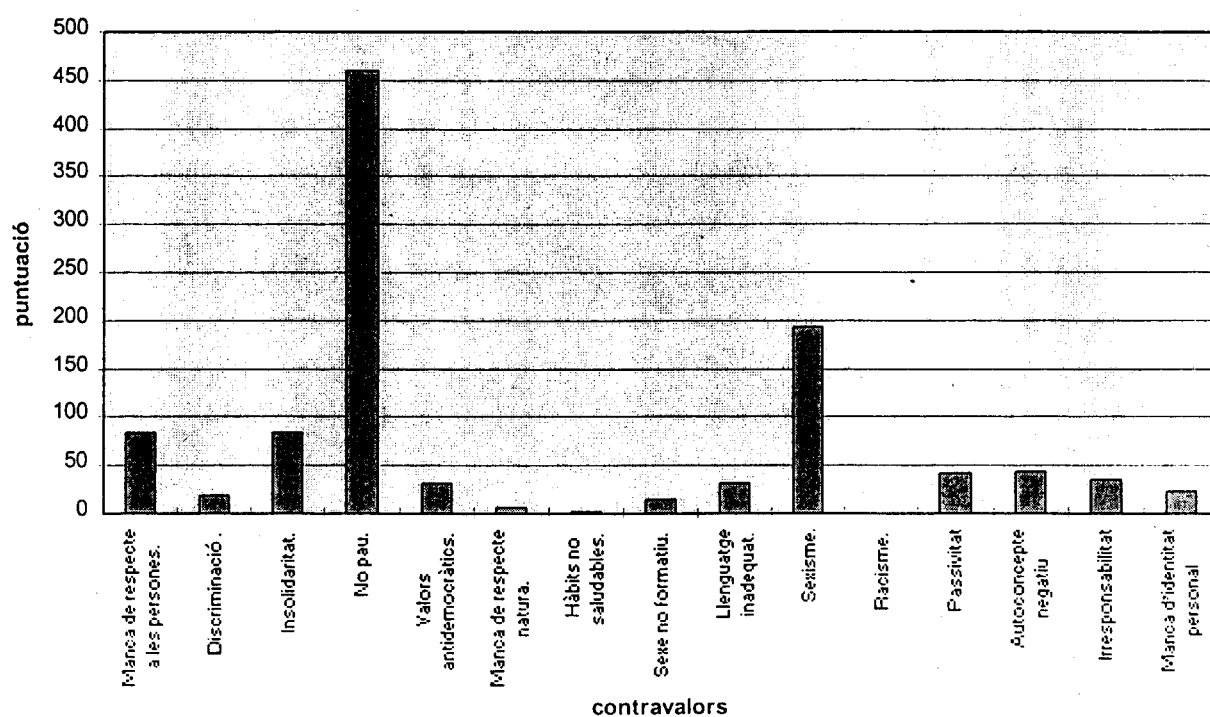

Figura 2. Contravalors a la programació. Totals.

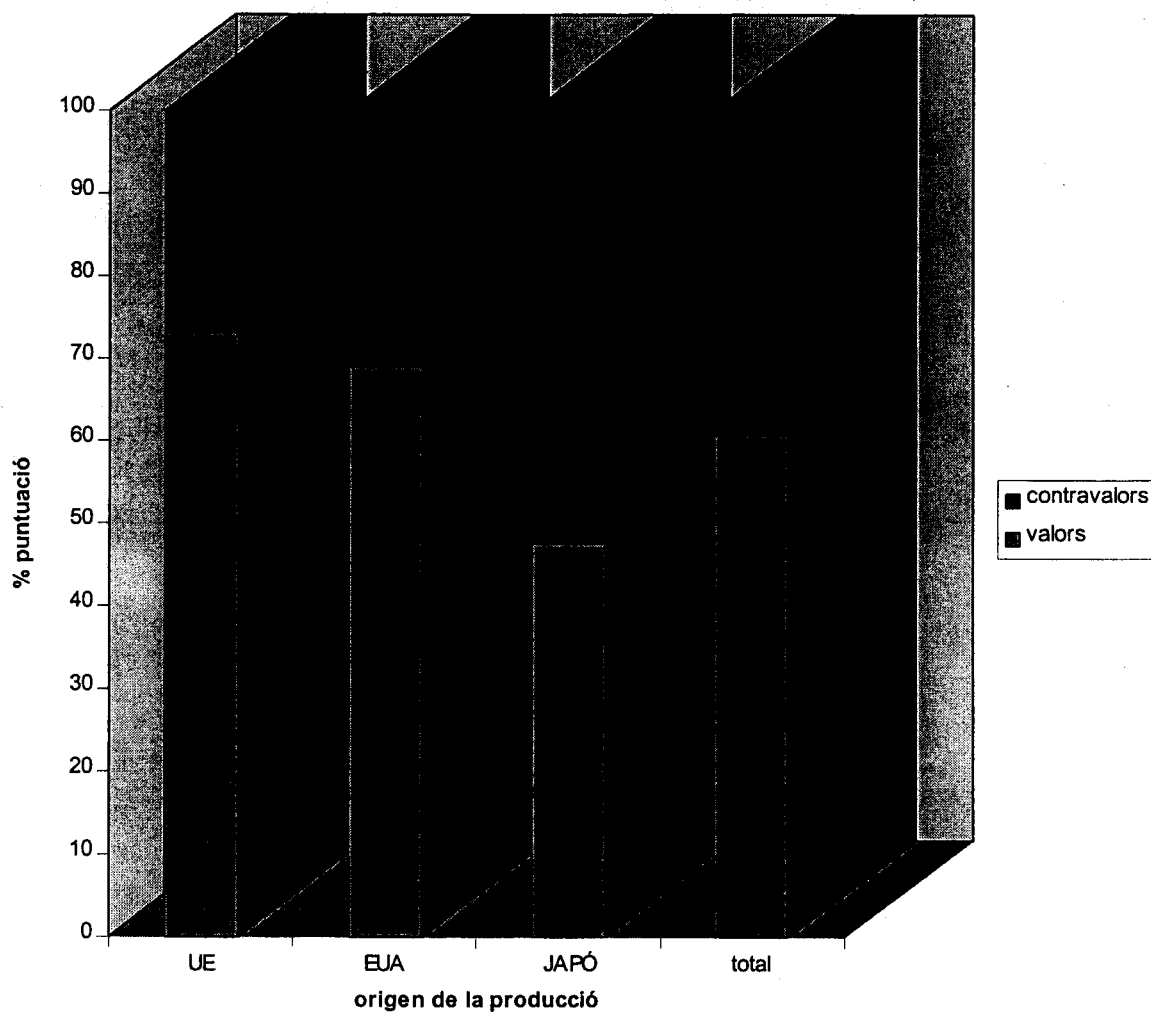

3.1.3. Valors i contravalors per origen de la producció

El comportament de les puntuacions difereixen segons l'origen de la producció. En el punt 2.2. farem l'anàlisi estadística d'aquesta relació i establirem l'existència o no d'associació entre les dues variables així com la seva intensitat. Ara ens limitarem a proporcionar les dades en brut i tractades únicament a nivell d'índexs.

La primera anàlisi ens porta a establir els percentatges de les puntuacions de valors i contravalors. El quadre 6 i la figura 1 mostren un comportament diferent de les tres àrees geogràfiques:

Figura 3. % de valors i contravalors per origen de la producció

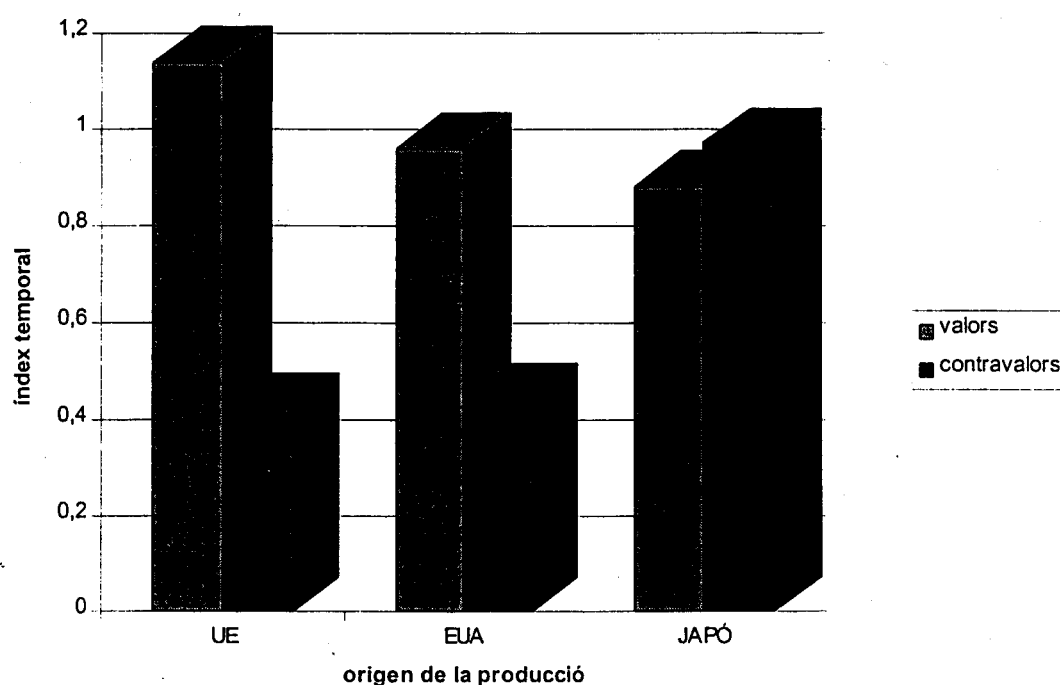

desprèn de les sèries europees i nordamericanes seria la *solidaritat* (en el sentit explícit en la seva definició operativa) i la *no pau* per a les sèries japoneses. Igualment, ho veurem a continuació, l'índex temporal dóna un altre sentit a coincidències com l'esmentada. Les dades complertes per a cada unitat geogràfica productora poden ser consultades a l'annex I.

L'índex temporal

L'índex temporal permet fer comparacions sobre la presència de missatges de valor i de contravalor entre els diferents orígens de la producció. Així, la més gran densitat de punts de valor per minut d'emissió correspon a la UE (1,14, per 0,96 dels EUA i 0,88 del Japó). Els punts de contravalor per minut són 0,97 per al Japó, 0,44 per als EUA i 0,42 per a la UE. (figura 2) L'índex temporal per al conjunt de la mostra estudiada se situa en 0,98 per als valors i en 0,63 per als contravalors.

Figura 4. Índex temporal segons l'origen de la producció

En relació als principals valors i contravalors emesos, l'índex temporal permet relativitzar i comparar les dades entre els diferents països. Així, les puntuacions coincidents entre el Japó i la UE que mostrava el quadre 7 es veuen àmpliament

contrastades: l'índex de *no pau* és de 0,40 al Japó i a de 0,17 l'UE; el de *sexisme*, de 0,20 i 0,08 respectivament.

Si abordem les dades proporcionades per l'índex temporal de forma conjunta per a tots els països productors copsarem les profundes diferències existents entre cada minut d'emissió. (quadre 8)

Quadre 8. Índex temporal: principals valors i contravalors (> 0,10)

Valor/contravalor	Origen	índex temporal	índex temporal mitjà
No pau	Japó	0,40	0,27
Solidaritat	UE	0,31	0,28
Solidaritat	EUA	0,27	
Solidaritat	Japó	0,26	
Pau	UE	0,24	0,20
Pau	Japó/UE	0,24	
No pau	EUA	0,21	0,27
Sexisme	Japó	0,20	0,11
No pau	UE	0,17	0,27
Pau	EUA	0,13	0,20
Respecte a la natura	UE	0,12	0,05
Realització personal	Japó	0,10	0,10
Realització personal	EUA	0,10	

3.2. ASSOCIACIÓ ENTRE ELS VALORS I L' ORIGEN DE LA PRODUCCIÓ

3.2.1. Definició del problema

En el projecte d'investigació, en base a la nostra experiència anterior, vam anunciar la hipòtesi que existeix una relació entre els valors i contravalors emesos per una sèrie d'animació i l'origen de la seva producció. En concret articulàvem aquesta segona variable en tres grups: Unió Europea, EUA i Japó. Com ja hem assenyalat abans la tria d'aquestes agrupacions s'ha demostrat encertada en la mesura que el 100 per cent dels programes s'hi han pogut encabir.

El procés de verificació d'aquesta hipòtesi es fa en dues parts:

1. Estudi de l'existència o no d'associació entre les variables origen de la producció i valors/contravalors. L'estadístic utilitzat serà la prova de Ji-quadrat aplicada, no a les dades brutes, sinó, a una reducció de les mateixes a una base comuna i quantitativament homogènia. El nivell de significació s'ha situat en $\alpha=0,01$ i la hipòtesi nul·la (H_0) nega la relació entre les variables origen de la producció i valors/contravalors. La prova d'associació es realitza sobre el global de les dades però també sobre els valors i els contravalors per separat.

2. Càlcul de la intensitat de la relació d'associació, en cas de rebuig de la hipòtesi nula, mitjançant el Coeficient C. Aquest coeficient es calcularà sobre la mostra sencera, sobre els valors i contravalors separatament i entre els diferents orígens de la producció. Amb aquests càlculs estadístics intentarem esbrinar distàncies i aproximacions entre els valors de les obres de l'UE, les dels EUA i les del Japó.

3.2.2. Associació i intensitat

Per tal d'homogeneitzar les dades de cada un dels països i obtenir, així, una mostra més comparable entre sí, s'ha optat per reduir proporcionalment les puntuacions de cada una de les agrupacions geogràfiques a una base comuna: el temps d'anàlisi de les obres de l'UE, ja que marcava el temps més baix. La taula resultant de puntuacions és la següent:

Quadre 9. Valors i contravalors amb factor de correcció

Valors	EUA	UE	JAPÓ	
Respecte a la persona.	27	29	41	97
Tolerància.	38	28	7	73
Solidaritat.	120	142	123	385
Pau.	58	110	115	283
Valors democràtics.	25	19	12	56
Respecte a la natura.	14	52	6	72
Promoció d'hàbits o actituds saludables.	10	8	0	18

Enriquiment del llenguatge verbal.	1	13	0	14
Foment d'actituds antisexistes.	15	9	23	47
Realització personal	45	38	47	130
Autoconcepte positiu	27	18	24	69
Responsabilitat	42	27	7	76
Identitat personal	12	22	13	47
Total valors	435	515	416	1366

Contravalors	EUA	UE	JAPÓ	
Manca de respecte a la dignitat de les persones.	27	9	28	64
Discriminació .	4	6	4	14
Insolidaritat.	17	14	34	65
No pau.	95	78	180	353
Valors antidemocràtiques.	8	6	11	25
Manca de respecte a la natura.	2	0	3	5
Hàbits no saludables.	0	2	0	2
Sexe no formatiu.	0	0	10	10
Llenguatge inadequat.	6	8	11	25
Sexisme.	23	38	88	149
Passivitat	1	0	28	29
Autoconcepte negatiu	4	12	19	35
Irresponsabilitat	1	16	13	30
Manca d'identitat personal	6	0	11	17
Total contravalors	196	189	438	823
Total valors + contravalors	631	704	854	2189

Efectuada a la prova de ji quadrat, es descobreix l'existència d'una associació estadísticament significativa, ja que $\alpha < 0,01$, per la qual cosa es rebutja la hipòtesi nul·la. A continuació, es procedeix a la medició de la intensitat de la relació. Les dades dels estadístics són les següents:

Ji quadrat (χ^2): 359,40
 Probabilitat: $1,56388e^{-47}$
 Coeficient C: 0,375
 45,97 % de la correlació màxima

Si apliquem els mateixos processos únicament al grup de valors i contravalors per separat, continua palesa una relació entre les dues variables, tot i que amb una intensitat lleugerament inferior (39,8 % de la correlació màxima pel que fa als valors i 39,03 % pel que fa als contravalors).

A continuació vam voler esbrinar si aquesta associació, present per al global de les dades, també es feia extensiva per a les parelles de països origen de la producció. La confrontació de les dades dos a dos (EUA-UE, UE-Japó i Japó-EUA) ens permet identificar on es troben les diferències de comportament (associació) i amb quina intensitat (Coeficient C).

Les dades complertes d'aquesta anàlisi revelen que, per al nivell de significació escollit, en tots els casos existeix una associació entre l'origen de la producció i els valors, els contravalors i el conjunt de valors i contravalors. Les dades exactes poden ser consultades a l'annex II. Aquí reproduïrem una taula resum dels percentatges de correlació màxima de cada una d'aquestes combinacions.

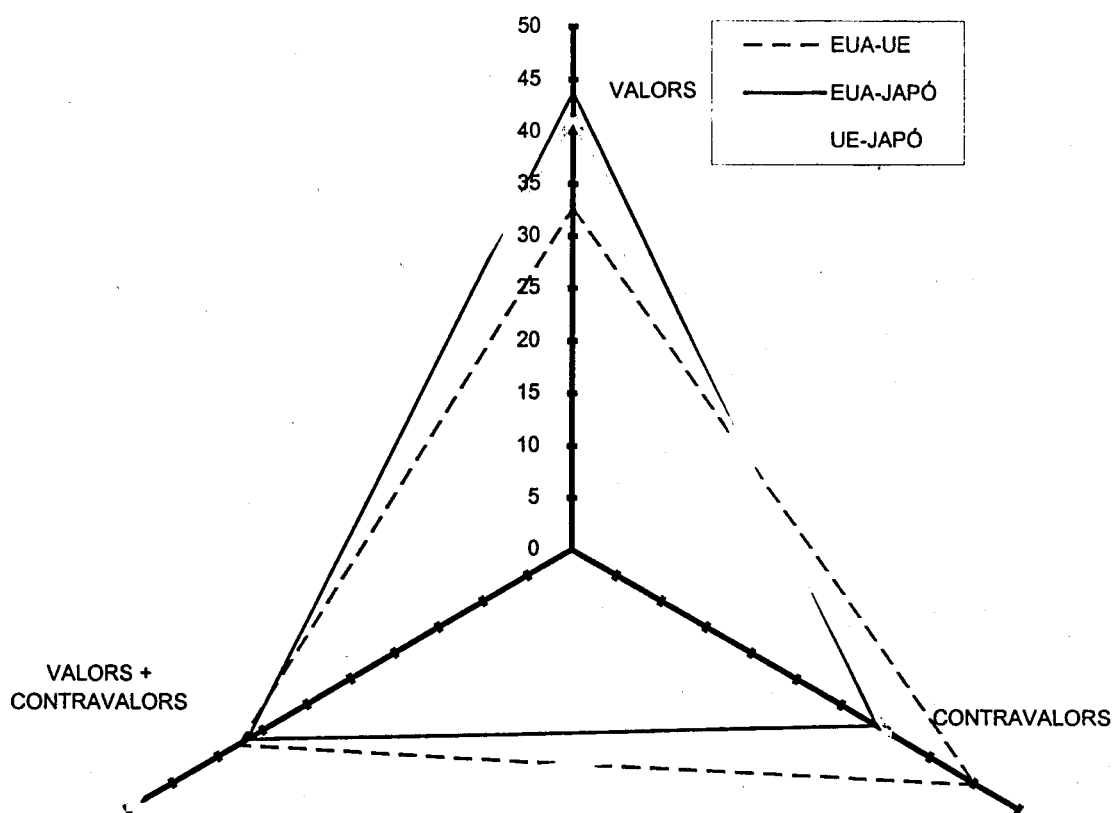
Quadre 10. Intensitat de l'associació entre origen de la producció i valors i contravalors emesos. Percentatges de la correlació màxima.

	EUA-UE	EUA-JAPÓ	UE-JAPÓ
VALORS	32,53	43,85	41,02
CONTRAVALORS	45,26	33,95	35,36
VALORS + CONTRAVALORS	37,82	36,74	49,76

La interpretació d'aquestes dades mostra com, per al conjunt de valors i contravalors, la diferència més gran entre les produccions d'una parella d'àrees geogràfiques es dona entre la UE i el Japó. I pel que fa a l'animació, la nordamericana i la japonesa estan més pròximes entre sí que respecte de l'europea.

Els comportaments més similars són els dels valors dels EUA i de la UE i la dels contravalors dels EUA i el Japó, mentre que els més dispars són els dels contravalors dels EUA i UE i els dels valors dels EUA i Japó. (vegeu figura 3)

Figura 5. Intensitat de l'associació entre origen de la producció i valors i contravalors emesos. Percentatges de la correlació màxima.

3.3. ANÀLISI PER PROGRAMES

En aquest apartat farem una anàlisi de cada programa separatament. No s'han considerat, però, aquelles sèries de les quals disposem de mostres inferiors a 30 minuts, ja que hem observat que els resultats obtinguts en capítols aïllats de curta duració moltes vegades desvirtuen el significat general de la sèrie.

Així doncs, d'aquests programes transcriurem els arguments i la presentació però no en farem una interpretació dels resultats.

De la resta de sèries es fa una presentació de la sèrie, que resalta els trets diferencials de la trama i de la presentació dels personatges, es transcriuen els arguments de cada episodi i s'adjunta la matriu de les dades recollides per al conjunt de programes. Aquesta matriu, com ja s'ha explicat en l'apartat dedicat a la metodologia de l'estudi, proporciona una informació visual sobre les característiques de cada sèrie. Així els quadrants superior esquerra i inferior dret determinen la diagonal positiva: els valors presentats de manera positiva o neutra i els contravalors presentats de forma negativa transmeten, finalment, valors. Per contra, la diagonal inversa (quadrant inferior esquerra i quadrant superior dreta) transmeten contravalors. A continuació del valor o contravalor apareix la puntuació.

Les puntuacions de valor i de contravalor, així com els percentatges i l'índex temporal de cada sèrie són consultables a l'annex III.

LAS AVENTURAS DE ROCKY, BULLWINCKLE Y COMPAÑÍA

Presentació de la sèrie

Aquesta sèrie consta d'episodis molt curts, d'uns tres minuts de duració cadascún i generalment se n'emeten dos diàriament. L'argument dels diferents episodis no és independent sinó que hi ha una mateixa història que va continuant capítol rera capítol.

Els personatges centrals són dos, en Rocky (un esquiol enginyós i valent) i en Bullwinckle (un dant conformista que segueix en Rocky en totes les seves actuacions). Tots dos personatges s'encarregaran de descobrir un misteri i intentar aturar els personatges dolents en els seus propòsits.

Argument dels capítols visionats

14.1) De sobte comencen a desaparèixer les antenes de TV i tot el país es queda sense poder veure la TV. Li encarreguen a l'esquiol Rocky que investigui aquest misteri.

14.2) Bullwinkle explica a Rocky que ha vist un ratolí gegant de metall i es posen a construir una ratera. Quan la van a deixar al lloc escollit, per accident la trepitgen i van a parar dins d'una casa deshabitada.

15.1) Dins de la casa, en Rocky es troba el ratolí i junt amb el Bullwinckle el persegueixen.

15.2) Els protagonistes són atrapats pels ratolins gegants i el seu cap els explica el seu pla de dominar el món: fer desaparèixer totes les televisions

16.1) Els protagonistes són capturats però aconsegueixen escapar. Quan són a punt de sortir del recinte de la mansió, en Rocky s'ho repensa i decideix tornar a dintre, per enfrontar-se als ratolins gegants.

16.2) Mentre els ratolins metàl·lics es disposen a atacar, en Rocky cuina uns caramels de goma i en dóna als ratolins perquè no els puguin atacar. Mentrestant, arriba una nau espacial amb ajuda per als "dolents".

17.1) De la nau espacial surten nous ratolins metàl·lics, però en Rocky no s'atimoreix i decideix fer-los front, així com al seu cap: el Gran Formatge, que acabarà fugint.

17.2) Els personatges de la nau resulten ser amics d'en Rocky i decideixen unir-se per esquivar un nou atac dels ratolins metàl·lics, que han estat enviats pel Gran Formatge a envair una altra ciutat.

LAS AVENTURAS DE T REX

Presentació de la sèrie

Els T Rex són 5 dinosaurs (en una societat de dinosaurs) que porten una doble vida : per una banda són cantants en una sala de festes i per altra, secretament, ajuden la policia amb els seus poders. Lluiten contra la Corporació, una banda mafiosa que domina la ciutat. Cada episodi, d'una durada d'uns 20 minuts, té una estructura semblant : davant d'una acció de la Corporació, els T Rex actuen i aconsegueixen detenir els dolents. Però com que la corrupció mana a la ciutat, aviat sortiran de la presó i tot recomençarà.

Argument dels capítols visionats (data/núm. episodi)

14) Quan el cap de policia Vixel intenta infiltrar-se en la Corporació (organització mafiosa) és arrestat per error. Finalment i gràcies a la intervenció dels T Rex i a l'habilitat del mateix Vixel, aconsegueixen detenir el cap de la Corporació i eliminar el seu dipòsit d'armes.

(15) CJ expulsa de la Corporació el *Jefecillo* qui, deprimat, troba un nou amic, un monstre fidel amb el qual roba, lluita i amenaça a CJ. Al final, els T REX lluiten i guanyen: empresonen la Corporación i fan fugir el monstre.

(16) Per atracar un banc la Corporació enganya dos T Rex i els fa creure que roden una pel·lícula. Al final, amb la intervenció dels altres 3 T Rex s'aconsegueix detenir CJ.

(17) La Corporació hipnotitza l'alcalde i l'obliguen a nomenar la seva noia tinent d'alcalde i un nou cap de policia. Els T REX aconsegueixen, un cop més, salvar la ciutat.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	realització personal 14 solidaritat 6 tolerància 4 responsabilitat 4 democràtics 4	
CONTRA-VALOR	insolidaritat 2 manca respecte p.12 no pau 42 sexisme 4 llenguatge 8 antidemocràtics 6	no pau 8 antidemocràtics 8

Interpretació dels resultats, cites i comentaris.

Destaca, sobretot, el contravalor *no pau* (un 34,4 per cent del total) com a reflex de la solució dels conflictes mitjançant la violència. Val a dir, però, que els personatges mai no reben un mal físic explícit i que, per exemple, les armes que apareixen constantment no maten, gelen. Els T Rex, com a protagonista col·lectiu (de fet hi ha molt poca diferència entre els cinc) tenen un cert sentit de la responsabilitat envers de la ciutat (se saben imprescindibles per a salvar-la) i, com a grup, tenen vincles de solidaritat interna i de lleialtat (que es tradueix en l'ajuda mútua). CJ, el cap de la Corporació i antagonista de la sèrie, és l'arquetip del dolent: irrespectuós, violent i autoritari.

La corrupció és una constant a la sèrie. Així, CJ, després de ser detingut li diu al Cap de Policia:

"No se haga ilusiones, Jefe de Policía, mañana mismo estaré en la calle. No hay juez que se atreva a encarcelarme."

ELS BARRUFETS

Presentació de la sèrie

Els barrufets són uns personatges fantàstics, de petit tamany, que viuen al bosc. Els episodis visionats corresponen a dos tipus: episodis simples e independents entre sí (de 10-11 minuts) i episodis dobles que recullen un viatge màgic (d'uns 20 minuts).

Argument dels capítols visionats (data/núm. episodi)

(14) El barrufet Ulleres roba unes pòlvores màgiques a un narrador de contes i en no saber-les utilitzar correctament converteix uns barrufets en animals.

(15.1) Els barrufets van a parar a un bosc dominat per uns monstres els quals convertiran en monstres uns quants dels barrufets. Al final, el Llaminer els salva a tots.

(15.2) Tres barrufets tenen cura del nadó, però, en no parar de barallar-se entre ells per tal de cuidar-lo el perden i una bruixa el roba. Finalment, cooperant, aconseguen de rescatar-lo.

(16.1) Els barrufets apareixen al Pol. El Presumit perd el seu mirall i busca desesperat un lloc on emmirallar-se. Per culpa d'aquesta dèria els barrufets estan a punt de no poder tornar al seu país amb la màquina que els transporta.

(16.2) Per error, un lladre roba un formatge amb el Barrufet Salvatget a dins i els Barrufets han d'anar a salvar-lo.

(17) Els barrufets van a parar a l'Índia. Allà cauen en poder d'en Gargapuri qui els ven al Rajà. Els barrufets aconseguen escapar i alliberen a tots els animals engabiats per Rajà.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	hàbits saludables 4 pau 12 solidaritat 24 tolerància 16	
CONTRA- VALOR	sexisme 8	insolidaritat 8 irresponsabilitat 12 manca identitat 12

Interpretació dels resultats, cites i comentaris.

La càrrega detectada en aquesta sèrie és àmpliament positiva (95,7% dels punts són valors, només un 8,7 % són contravalors). Com a característica més destacada està la cooperació i la solidaritat entre els diferents barrufets per superar les dificultats. Igualment, per a la resolució dels conflictes (són capturats o perseguits, apareixen monstres etc) no es recorre a la violència sinó a l'enginy.

Cada un dels barrufets rep un nom i un caràcter arquetípic ben diferenciat : així ens trobem a l'Ulleres (egoïsta, envejós, cregut), al Llaminer (responsable, alegre, però que ho deixa tot pel menjar) o al Presumit (que només viu per mirar-se al mirall). Són personatges no totalment positius, però que dins la comunitat del barrufets són acceptats amb la seva pròpia idiosincràsia. Per contra, existeix una assignació de rols molt evident: d'autoritat (el Gran Barrufet apareix com el patriarca) i de gènere (la Barrufina, femenina en el sentit tòpic de la paraula, és la responsable del nadó barrufet: d'aquí la puntuació en el contravalor *sexisme*).

BOLA DE DRAC

Presentació de la sèrie

Sèrie d'origen japonès, explica la història de Goku, un petit guerrer, que vol reunir les set boles que donen dret a demanar un desig a un geni. Un cop aconseguit aquest propòsit, la voluntat de Goku és convertir-se en el campió del món de les arts marcials, la qual cosa requereix entrenaments (físics, processos de depuració de la personalitat, estades a la cambra del temps etc) i recórrer el món. Es tracta d'una trama molt imbuïda en la mitologia sintoïsta en la qual es barregen constantment personatges humans amb poders d'heroï, personatges semi-humans, monstres que aterroritzen la societat, animals animats i persones humanes. L'estructura de la majoria dels episodis visionats respon al següent esquema: en Goku, en el seu camí de perfecció, es troba algú que li demana ajuda per alliberar-se d'algun tipus d'opressió. En Goku no es nega mai i lluita contra els dolents fins a guanyar-los; després, continua el seu camí.

Els episodis tenen una duració de 17-18 minuts.

Argument dels capítols visionats

(14.1) Goku va en busca de la darrera bola de drac, guiat per la bruixa. Quan arriba ha de lluitar contra Pilà i els seus amics. Guanya i s'emporta la bola.

(14.2) Goku fa servir les 7 boles per ressucitar el pare d'una nena (invoca el drac sagrat que concedeix un desig a qui té les 7 boles). Quan torna el mestre li fa veure que ha de continuar la seva formació viatjant per tot el món.

(15.1) Una nena reclama l'ajuda de Goku per alliberar el seu poble de pobres camperols de dos bandolers que el tiranitza. En Goku guanya el combat i al final els dolents són convertits en esclaus.

(15.2) Goku arriba a una ciutat on s'ha de celebrar un combat per decidir l'escola campiona d'arts marcials. Com que el mestre de l'escola està malalt, Goku el substitueix i guanya el combat. Al final el dolent reconeix de grat la superioritat del protagonista.

(16.1) Una princesa és segrestada pels dimonis i portada a l'infern. En Goku la salva tot vençant al rei dels dimonis i n'allibera el poble.

(16.2) Dos estafadors envien un porc senglar alat perquè atemoritzi els pobles i després cobren per caçar-lo. Songoku descobreix l'engany i es fa amic del monstre, que a partir d'ara es posarà al servei dels camperols.

(16.3) En el seu camí cap al Campionat de les Arts Marcials, Goku ajuda una guineu a fugir d'uns animals que l'estomacaven. Se'n fan amics i miren de trobar diners per agafar l'avió cap a l'illa on es fa el campionat. Al final, la guineu troba que malgrat la seva infància desgraciada pot fer amics.

(17.1) Tothom es dirigeix cap el campionat mundial d'arts marcial, però el Songoku ho fa nedant. Un cop allí es retroba amb els seus amics. El follet Tortuga també hi participa disfressat.

(17.2) Comença el campionat i les primeres eliminatòries són superades pels protagonistes.

(17.1 d'Antena 3): Goku va cercant una bola però li roben el radar i es queda sense orientació. Quan aconsegueix trobar el lladre i recuperar el radar a casa d'un antiquari s'adona que un altre li ha robat la bola i s'escapa en una nau espacial. Goku persegueix la nau però, mentrestant, tots s'adonen que l'antiquari els ha enganyat i que la bola és falsa. La vertadera bola se l'ha enduda un ocell.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	autoconcepte positiu 14 identitat 6 pau 10 realització personal 10 respecte persones 12 responsabilitat 4 solidaritat 44	
CONTRA- VALOR	manca respecte p. 12 no pau 124 insolidaritat 2 llenguatge 16 sexe 14 sexisme 4	manca respecte p. 8 no pau 32 antidemocràtics 4

Interpretació dels resultats.

Bola de Drac és, en termes relatius (índex temporal), una de les sèries més violentes de la mostra estudiada: la trama de l'obra porta a la resolució de les situacions mitjançant el combat. De fet, el mateix protagonista ho viu de manera positiva: no en va és un guerrer. A diferència d'altres programes, a Bola de Drac s'hi troba un element d'agressivitat constant i explícita en les cares dels lluitadors (expressen dolor i ràbia de forma molt ostensible) i en els diàlegs:

" Vols que em carregui aquest vell grillat perquè serveixi d'exemple als altres?"

"T'esclafaré"

"Hi haurà una lluita a mort"

"Si no vols que et mati val més que et tornis a les faldilles de la teva mare (...) T'esclafaré i et trencaré els osos"

A més, hi ha seqüències que transmeten angonya d'una manera força acusada: per exemple en el primer episodi del dia 15, quan els bandolers oprimeixen un poble sencer, amb imatges de la crueltat envers els nadons. És lògic, llavors, que la violència d'en Goku, que els vol alliberar, sigui percebuda com a positiva. És *l'ull per ull i dent per dent* a que aludeix en Goku en dues ocasions com a fonament dels seus actes.

L'assignació de rols en funció del gènere subjau a la sèrie, però en aquests episodis s'ha detectat més aviat la transmissió del contravalor sexe *no formatiu*: la sexualitat del follet Tortuga (d'altra banda un mestre de les arts marcial i un ancià que podríem pensar venerable) és present en diversos capítols. Per exemple, quan davant de la seva negativa a admetre un nou deixeble, la xicota del noi li diu amb veu sensual mentre s'acarona els cabells:

" Si ho acceptava jo potser l'aniria a veure de tant en tant. Tinc un nou vestit de ball i m'agradaria emprovar-me'l"

El mestre, tot tremolant, l'accepta. En l'episodi del dia 17 el follet Tortuga entra a l'habitació de les noies quan s'estan despullant amb intencions evidents (*"He pensat que podria ser perillós que dues noietes dormin soles"*) o entra a l'habitació

de la Vulma, que havia tingut un malson (*"Vols que m'estigui amb tu aquesta nit?"*) . Les noies, evidentment, responen al patró de bellesa occidental actual i vesteixen amb robes ajustades.

Una escena que bé podria resumir tant la presència de violència com d'insinuacions sexuals podria ser la de l'episodi del dia 17: Un vell mestre s'adreça a les dues noies com les amiguetes del follet Tortuga ; mentre, la càmera llisca fins a enfocar en primer pla els pits de les noies. La resposta d'una d'elles és treure una metralladora i començar a disparar contra el mestre.

Pel que fa als valors, trobem que el caràcter de Goku, sempre disposat a ajudar als altres li confereix una bona dosi de solidaritat; la seva implicació en els afers aliens i la seva gran confiança en sí mateix expliquen les puntuacions d'*autoconcepte positiu* i de *responsabilitat* .

ELS CONQUERIDORS DE L'UNIVERS

Presentació de la sèrie

La sèrie es desenvolupa en el futur i explica la història de com Jayce cerca el seu pare per tot l'univers. A les seves intencions s'oposa el Discor, un malvat que té un imperi gràcies a les monstruantes, un híbrid entre les plantes i els tancs de guerra. Cada episodi, de 19 minuts de durada, explica un enfrontament entre Jason i els seus companys contra el malvat Discor.

Argument dels capítols visionats

(14) La nau arriba al planeta de l'antivida, on rebutgen l'atac de les monstruantes. Però per sortir del planeta hauran d'acceptar l'ajuda de la Reina de les Tenebres i fiar-se'n

(15) La nau arriba a un planeta-deixalleria des d'on trobar la senyal del pare. Un cop allà són visitats per una estranya velleta que protegeix la fauna del lloc. Finalment la dona els ajuda, amb els seus animals, a vèncer les monstruantes.

(16) Els conqueridors troben un missatge del pare d'en Jayce avisant on el poden trobar. Reben l'atac de les monstruantes i guanyen, però l'Erp és contaminat per uns caça-recompenses, que el converteix en dolent. Jayce decideix que és prioritari curar en Erp encara que tornin a perdre la pista del seu pare. Lluiten contra els caça-recompenses i contra les monstruantes. Guanyen i l'Erp es cura.

(17) Els Conqueridors capten un senyal demanant ajuda: hi van i salven una dona que els explica que Discor vol envair el planeta Teca per robar la seva font d'energia. En aquest planeta hi viuen dues comunitats enfrontades des de sempre. Els Conqueridors guanyen la batalla a les Monstruantes i reconcilien les dues comunitats de Teca.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	responsabilitat 4 autoconcepte pos. 14 identitat 6 pau 10 realització personal 10 solidaritat 44 respecte persones 12	
CONTRA-VALOR	no pau 54	no pau 34

Interpretació dels resultats.

L'única puntuació negativa (un 28,7 per cent) de la sèrie es refereix al contravalor *no pau*, ja que tots els capítols inclouen una o diverses lluites entre els guerrers de la llum (els protagonistes) i les monstruïlles (antagonistes).

Per contra els valors *pau* i *solidaritat* expressen l'ajuda altruïsta cap a d'altres personatges amb problemes i la concòrdia que existeix entre els protagonistes.

CRO

Presentació de la sèrie

Cro és una sèrie que es desenvolupa en un temps remot, en la prehistòria. La durada mitjana dels episodis és de 21 minuts. Pel que fa als personatges, hi coexisteixen alguns d'humans i altres d'animals, essencialments mamuts.

Cada capítol té una trama independent que consisteix en la presentació d'un conflicte, el seu desenvolupament i, al final de l'episodi, la seva resolució, sempre amb la intervenció del protagonista, Cro.

Argument dels capítols visionats

(14). Una persona del poblat ha ingerit uns fruits que l'han posada malalta. El seu màxim desig era poder volar i tots els habitants es posen a inventar artefactes perquè pugui satisfer el seu desig abans de morir. Al final ho aconsegueixen i, a més a més, se salva.

(15). Els habitants del poblat inventen diferents sistemes per comunicar-se a distància, però per una confusió provoquen un malentès que està a punt d'acabar amb la vida d'un dels mamuts.

(16). Els habitants del poblat formen una orquestra musical. En Cro es responsabilitza del violí, tot i que no en sap, de tocar-lo. Els llops fan veure que el volen ajudar però el que tramen és construir una trampa per menjar-se els mamuts. Al final els descobreixen i els capturen.

(17). Els humans troben una màquina però no saben perquè serveix. Els mamuts els diuen que cal destruir la màquina perquè aquesta va matar el seu inventor. Al final la màquina salva els mamut de caure per un precipici i decideixen no destruir-la.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	autoconcepte pos 2 realització personal 3 solidaritat 2 responsabilitat 2 respecte persones 3	
CONTRA- VALOR	insolidaritat 8 manca respecte 7 no pau 12 autoconcepte neg. 6	no pau 2

Interpretació dels resultats

Al 70,2% de les seqüències en què s'ha trobat alguna puntuació dins de la sèrie Cro, aquesta ha estat un contravalor; els valors representen només un 29,8% de les puntuacions.

Un fet destacable és que en la majoria dels casos apareixen els dos pols de la dimensió que es tracti (*respecte a la persona/manca de respecte, solidaritat/insolidaritat*, etc). És a dir, es presenta el mateix concepte des dels dos punts de vista antagònics: la versió positiva i la versió negativa. El problema és que la versió negativa invariablement té més pes que la positiva, fet que pren les magnituds més important en el cas de *pau* (4,3%) contra *no pau* (25,5%) o *solidaritat* (4,3%) contra *insolidaritat* (17%).

Malgrat l'alta puntuació assolida en el valor *no pau*, hem de dir que això no implica, en aquest cas, un alt nivell de violència gratuïta ja que moltes vegades es produeix com a conseqüència de mals entesos, és a dir, com a resposta i no de forma proactiva.

CUENTOS DE HADAS

Presentació de la sèrie

Els capítols d'aquesta telesèrie són totalment independents entre sí, tant pel que fa a la trama argumental com pel que fa als personatges. La duració dels episodis és breu, al voltant de cinc minuts cadascún. Els arguments són extrets dels contes de fades tradicionals.

Argument dels capítols visionats

14). *El gato con botas*. Un gat es posa les botes d'un home perquè té fred. L'home, quan se n'adona, el vol llençar a un pou, però el gat li diu que és màgic i que li concedirà tres desitjos. Els desitjos no es compleixen tal com l'home esperava: el tercer desig era una esposa, però aquesta esta tot el dia demanant coses, com un abric de pells. Al final l'home li arrenca la pell al gat per fer l'abric que la dona li demanava.

(16). *Jack y la regadera de vaina*. Jack ingressa en un equip de rugby que no havia guanyat mai un partit. Ell té una estratègia per guanyar que és plantar mongetes i seure damunt la planta perquè l'elevi i poder batejar millor. En el darrer partit, l'equip contrari, coneixent l'estratègia de Jack, fa un cop molt petit a la pilota i en Jack, que ha pujat molt amunt a sobre de la planta, no pot recollir la pilota i perden el partit.

DETECTIU BOGEY

Presentació de la sèrie

Es tracta d'una sèrie que pretén reproduir els ambients i diàlegs del cinema negre americà. Tots els personatges són insectes. Bogey, el protagonista, és un detectiu privat sense gaire fortuna, que viu a expenses de la seva nòvia.

Cada capítol, d'uns 20 minuts de durada, narra la resolució d'un cas a càrrec del Bogey.

Argument dels capítols visionats

(14) Un avió militar perd uns papers molt secrets i tots els espies, en Bogey i la policia en van al darrere. Al final els troba el cap de policia.

(15) Un amic de Bogey ha de rodar una pel·lícula. Bogey desconfia i l'acompanya i acaba descobrint una trama per fer *snuff movies*.

(17) Sinistre desapareix i tots els gànsters es barallen entre ells per ser els caps i competeixen per fer-la més grossa. Bogey és contractat per trobar en Sinistre.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	pau 6 solidaritat 6	
CONTRA- VALOR	insolidaritat 8 manca respecte p. 6 sexisme 16 irresponsabilitat. 16 antidemocràtics 6	insolidaritat 2 no pau 6

Interpretació dels resultats, cites i comentaris.

Les puntuacions d'aquesta sèrie són majoritàriament negatives (72,2 per cent contra 27,8 per cent de punts de valor) i es deuen, sobretot, a trets de sexisme i d'irresponsabilitat. Ambdós són contravalors propis d'en Bogey, que durant tota la sèrie actua com a un autèntic anti-heroï: egoïsta, conformista sense cap interès pel proïsme.

Els comentaris masculistes amb un to d'ironia i humor sovintegen a la sèrie. Així, s'adreça el Bogey a unes noies amb la boca emmordaçada:

"Mira qui hi ha aquí, les nenes més maques de la ciutat. Què us ha passat, que us heu enredat mentre cossieu? (...) Sempre havia volgut tenir una conversa agradable com aquesta: sense crits, sense històries..."

El tret determinant del Bogey és la seva irresponsabilitat. Cal, però, destacar la preferència d'en Bogey per trobar una solució pacífica als conflictes.

DONKEY KONG

Presentació de la sèrie

Aquesta sèrie, feta íntegrament per ordinador, té com a protagonistes, d'una banda, una comunitat de simis i d'altra banda, uns cocodrils.

Entre els simis hi ha el protagonista (Donkey Kong), el seu amic i ajudant (Diddy), la seva promesa (Candy) i un altre personatge (Blaster) que intenta sempre usurpar a Donkey Kong la seva promesa i el càrrec de futur rei. El paper dels cocodrils és sempre dolent i desestabilitzador: intenten robar el coco màgic per fer-se amb el poder.

La duració dels episodis és de 22 minuts de mitjana.

Argument dels capítols visionats

(14) En Blaster roba el coco de vidre que li permetrà fer-se el rei de la regió i sortir amb la noia (Candy). Després de diverses aventures, en Donkey Kong i els seus col·laboradors aconsegueixen de recuperar-lo.

15) En Blaster pensa un pla per posar tot el poble en contra del Donkey Kong per tal de poder ser ell el futur rei. Quan ha aconseguit que tothom es posi en contra del protagonista i es disposa a atacar, tots se n'adonen que realment necessiten en Donkey perquè els salvi i el tornen a acceptar com a futur rei.

16) En Blaster torna a intentar robar el coco ja que en Donkey sembla haver desaparegut. El que passa és que, a causa d'haver ingerit una pòcima, ha rejuenit i s'ha tornat un nadó. Quan en Blaster està a punt d'aconseguir el seu objectiu, passen els efectes de la pòcima i en Donkey torna a ser fort i pot recuperar el coco.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	autoconcepte pos. 4 identitat 6 realit. Pers. 4	
CONTRA- VALOR	insolidaritat 6 no pau 12 llenguatge 2 autoconcepte neg. 12	insolidaritat 4 no pau 18 llenguatge 8 passivitat 6 antidemocràtics 4

Interpretació dels resultats

En la sèrie Donkey Kong també trobem que les puntuacions dels valors i contravalors estan molt repartides (54,8% i 45,2% respectivament). Dins de cada grup també hi ha manifestacions diverses.

Com a valors destaquem la realització personal (11,9%), ja que el personatge presenta capacitat de superació de les dificultats. També té un pes elevat el valor de la pau o resolució de conflictes per via pacífica (11,9%), però d'alguna manera aquest valor es veu contrarrestat pel seu antònim, que aplega el 21,4% de les puntuacions:

"A por ellos: machacarlos y triturarlos"

Malgrat només ocupa un 2% de les puntuacions, cal ressaltar que el llenguatge és sovint poc correcte:

"Este Yeti está empezando a cabrearme"

"Estúpido maldito estúpido, viejo decrepito!"

Finalment, cal dir que no hi cap puntuació explícita de sexisme però sí que hi ha indicadors indirectes, com la vestimenta de la noia, que fan palès un rol femení com a dona-objecte. Així, la promesa d'en Donkey es vesteix amb una samarreta molt cenyida i uns pantalons curts, i es presenta com a sexualment atractiva, mentre que no hi ha cap corresponent en el sentit invers.

DORAEMON

Presentació de la sèrie

Doraemon és un gat còsmic que té un poder especial: una font inesgotable d'invents per resoldre els més variats problemes. El seu propietari és en Novita, un nen que recorre als invents del gat davant de qualsevol problema. Cada capítol té una durada d'uns 10 minuts i té una mateixa estructura narrativa: problema d'en Novita, invent d'en Doraemon, aplicació de l'invent, problemes i retorn a la situació inicial.

Argument dels capítols visionats

(14.1) En Doraemon dona a Novita unes ulleres que hipnotitzen, però en Novita les fa servir per fer bromes als seus amics, fins que se n'adonen i l'estoven.

(14.2) En Novita vol portar la Shisu a esquiar i l'única manera és que Doraemon els redueix de mida i els porta a una maqueta d'estació d'esquí. Per error provoca una forta tempesta de neu però en Novita salva la Shisu.

(14.3) Novita vol acabar amb l'amenaça constant del Gegant i per això Doraemon el transporta al primer cop que el va pegar. Novita, amb la força actual, es baralla i guanya el Gegant, però la Shisu s'estima més el Novita pacífic. Tot seguirà igual.

(15.1) En Doraemon dona a en Novita una llàntia amb geni inclòs. Novita n'abusa i s'acaba creant nous problemes, fins que Doraemon la torna a guardar.

(15.2) En Doraemon dona una antena previsor a Novita però acaba enfadant-se amb el pare (per culpa de l'antena).

(15.3) A Novita no li agrada fer esport i demana un remei al Doraemon. Aquest el fa molt petit de mida i li diu que ha d'anar a casa de la Shihua caminant per fer exercici. Pel camí li passa de tot però al final arriba.

(15.4) Novita troba que no és sensible i li demana una solució al Doraemon, qui confon emoció amb expulsió i li dona un collaret que fa que la seva mare, molt enfadada, l'expulsi de casa. En Gegant l'acull per aprofitar-se. Finalment, Novita aconsegueix ser perdonat per la mare i torna a casa.

(16.1) A Novita no li agraden els jocs de nens (futbol) sinó els de nenes (filar, fer mitja) i tothom se li'n riu. En Doraemon ruxa la ciutat amb un líquid i els nens fan de nena i les nenes de nen. Tot és al revés i "així no es pot viure".

(16.2) Novita no sap si dir a la seva mare que li ha trencat un fermall i en Doramon li dóna una màquina de consells. Li fa cas i espera fins a les 7 de la tarda, que és quan el pare confessa que l'havia trencat ell, no en Novita.

(16.3) En Novita vol una bici de muntanya però com que no sap si el seu pare la li vol comprar, el Doraemon li dóna un semàfor que indica si diu o no la veritat. El Novita no entén perquè els adults sempre diuen mentides.

(17.1) En Novita té molt mala sort i el Doraemon li dóna el diamant de la mala sort: qui el tingui sentirà els cops que es faci el Novita. Deixen el diamant al carrer però després al Novita li sap greu per la persona que el trobi, així que surten a buscar-lo. Quan veuen que l'ha trobat el Gegant no diuen res.

(17.2) El Gegant acusa Novita d'haver pintat una paret. Per venjar-se en Doraemon li dóna el fusell de gargots: dibuixa els gargots on apunta. En Novita li pinta la cara al Suneo i fa la guitza al Gegant, fins que aquest ho descobreix.

(17.3) En Novita, Suneo i Gegant no estan contents a casa seva i en Doraemon els canvia de família. Al cap de poc temps els tres demanen de tornar a la seva pròpia casa malgrat les histèriques de les mares.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	antisexisme 6 autoconcepte pos. 6 identitat 9 pau 12 realització personal 15 solidaritat 27 tolerància 9	antisexisme 30
CONTRA-VALOR	insolidaritat 24 manca respecte p. 27 no pau 48 passivitat 39 sexisme 57 autoconcepte neg. 27 irresponsabilitat 18 manca identitat 9 antidemocràtics 9	insolidaritat 21 manca respecte p. 21 no pau 24 sexisme 6

Interpretació dels resultats

Les puntuacions atorgades a la sèrie s'inclinen clarament cap als contravalors (62,7 contra 37,3 per cent del total de punts) i, amb molta insistència, remarquen els continguts de sexisme (un de cada 5 punts) , la no pau i la passivitat.

El sexisme, entès com a la validació dels rols tradicionals per gènere, és una constant en la majoria de les produccions d'origen japonès de la mostra (el segon contravalor per puntuació). A Doraemon, la mare sempre és a casa ocupant-se de les tasques de la llar. El pare treballa fora i quan torna és servit per la mare: si el pare es mulla els pantalons és una dona qui s'ofereix a planxar-los; si cal fer cafè, l'home li diu a la dona que el faci. Però, a més, en el primer episodi del dia 16, els guionistes fan una completa caricatura dels rols assignats a cada gènere. En aquest capítol, en Novita es queixa que ha de jugar a futbol perquè és un nen quan en realitat li agradaria jugar a nines amb les nenes. En Doraemon dóna la volta als rols i les nenes apareixen amb maneres rudes i jugant al futbol, mentre que els nens ploreu per res i juguen amb nines. A casa el pare fins i tot aprima la veu i es desvia per preparar el sopar a la mare. Al final del capítol el Novita implora al Doraemon que torni la situació anterior, perquè *"així no es pot viure"*. Algunes de les cites en aquest món de rols intercanviats són les següents.

Un professor s'adreça a uns nens, que estan jugant a futbol:

"Jugueu a futbol? En ser nens hauríeu de jugar a un joc menys brusc"

La mare a en Novita:

"No m'agraden les teves maneres, parles com una noia, hauries de ser més delicat"

El recurs a mitjans violents també és una constant en aquests programes. Així, la venjança contra el Gegant pot ser l'argument d'un capítol, refermada per la sentència d'en Doraemon:

" En aquest cas hauriem de dir allò de ull per ull i dent per dent"

Per contra la Sishuka, la nena que li agrada a en Novita afirma en un episodi de la sèrie que hauria d'estar orgullòs per no haver pegat al Gegant.

La passivitat és una idea que plana per tota la sèrie, ja que davant de qualsevol dificultat en Novita plora i demana ajut a Doraemon. Així es menysprea l'autonomia personal del nen i la seva capacitat de resolució de problemes. En Novita es presenta com un nen apàtic, dependent i, sovint, trist.

DUDLEY DO RIGHT

Presentació de la sèrie

Pel que fa a aquesta sèrie, no disposem d'informació suficient com per fer-en una presentació ja que en les dates del visionat només s'ha emès un episodi d'uns quatre minuts. Sembla que els protagonistes són en Dudley do-right i el seu cap.

Argument dels capítols visionats

14.En Do-right és l'únic policia montada del seu quarter. El seu cap li encarrega que vagi a buscar més reclutes, però l'únic recluta que aconsegueix és la filla del seu cap. El cap el torna a enviar a buscar més voluntaris.

ESOPO E HIJO

Presentació de la sèrie

El començament d'aquesta sèrie sempre és el mateix: Esopo i el seu fill estan asseguts parlant i el pare aprofita per narrar-li una fàbula. La resta de l'episodi és la fàbula. Per acabar, Esop i el seu fill en truen una moralitat.

Els episodis són de curta duració (al voltant de 5 minuts) i de temàtica independent.

Argument dels capítols visionats

(14) Esopo narra una fàbula al seu fill: tres personatges volien preparar un dinar. Cadascú havia de portar algun aliment, però un d'ells no havia trobat res. Se'n va a intentar pescar un peix daurat però, després de diversos intents, el que pesca és una mina daurada. La confon amb el peix i la fica dins de l'olla. Al cap de poc esclata la casa. La conclusió és que no ens podem fiar de l'aspecte de les coses.

(17) Un corb vol convertir-se en un paó per estar més atractiu. Es posa una falsa cua de paó i se'n va a passejar però el prenen per un captaire i l'envien a la presó. Quan surt diu que vol convertir-se en cigonya.

GÁRGOLAS

Presentació de la sèrie

Sèrie fantàstica on els personatges són unes gàrgoles, que han adquirit vida, i una detectiu que ho sap i les guarda el secret. Els episodis de la sèrie tenen continuïtat i expliquen una història de rivalitats i lluites, en diverses dimensions, entre unes gàrgoles bones (i la detectiu) i d'altres dolentes.

Argument dels capítols visionats

(17) Macbeth i Deborah (els dolents) atreuen les gàrgoles bones cap a un castell, on aprofitant la personalitat dolenta de Colston les atrapen. L'Elisa, desafiada per la Deborah s'enfronta als dolents i guanya quan la part bona de Colston l'ajuda.

GEORGIE

Presentació de la sèrie

La sèrie narra la història d'una nena orfa recollida per una família de grangers australians i les seves relacions amb els seus germanastres un cop arribada l'adolescència. S'adreça a un públic de segona infància (a partir dels 8-10 anys) i tracta temes com l'enamorament o les relacions amoroses entre adolescents des d'una òptica endolcida.

Els episodis tenen continuïtat i duren uns 20 minuts.

Argument dels capítols visionats

(14) L'Abel decideix tornar a casa per veure la Georgie, qui està molt emocionada. La mare, però, tem que l'Abel torni per declarar-se a la Georgie. Mentre, la Georgie es troba per casualitat un noi molt guapo a qui mulla i treu la roba.

(15) És el dia que torna l'Abel i es prepara un bon menjar. La Georgie el va a buscar al port i el troba fent-se un petó amb la Jessica. Quan tornen l'Abel està a punt de confesar el seu amor però arriba l'Arthur i li recorda la promesa de no dir-li-ho a la Georgie.

(16) És el dia de la inauguració del ferrocarril a Sidney. Quan estan a la cerimònia, la Georgie descobreix que el noi ros que s'havia trobat és el fill del governador. Enmig de la gent el crida i es miren.

(17) La Georgie participa, disfressada de noi, en el concurs de bumerangs: vol aconseguir una màquina per al seu oncle Kevin. Guanya i com a premi especial rep el petó del Lowel, el nét del Governador. Com que el petó és massa llarg, l'Abel dóna al Lowel un cop de puny.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	antisexisme 4 autocon pos 2 pau 18 realitzacio 4 respecte natura 4 responsabilitat 20 solidaritat 16	identitat personal 6
CONTRA- VALOR	sexisme 26 no pau 6 antidemocràtics 4	manca respecte per 10 antidemocràtics 6

Interpretació dels resultats

La valoració general de la sèrie és positiva (60,4 per cent de punts de valor contra 39,6 per cent de punts de contravalor) i destaquen, com valors *solidaritat* i *pau* i com contravalors *sexisme*.

Els valors esmentats tenen a veure amb la lleialtat entre els germans i la preocupació per la seva sort. La puntuació de *sexisme* es refereix a una constant assignació de rols per raó del gènere: les dones fan sempre el menjar als homes, la Georgie està contenta de fer la bugada o de preparar el llit. Així la mare li diu a la Georgie:

"Has d'entendre que quan l'Abel torna el que vol és un llit còmode amb els llençols nets"

Per contra, la Georgie es rebela a no participar en un concurs de bumerangs perquè era només per a homes:

"Per què només és per a homes? Això és una discriminació!"

HISTORIA IMPROBABLE DE PEABODY

Presentació de la sèrie

Els episodis d'aquesta sèrie tenen una duració aproximada de 5 minuts i són una recreació fictícia d'esdeveniments suposadament històrics. En cada episodi es remunten a una data diferent. El protagonista és un gos (Peabody) i té un ajudant de forma humana. La resta dels personatges són també humans.

Argument dels capítols visionats

(15). Peabody i el seu amic es disposen a ajudar l'exèrcit americà a guanyar una batalla. Amb tal finalitat, entretenen els soldats anglesos per no ser atacats.

(16). El tema de l'episodi és que un personatge ha d'enviar un missatge a l'altra punta del país i no sap com fer-ho perquè el missatge està escrit en una pedra de mitja tona de pes. El Peabody té la solució: dinamitar la pedra i transportar els trossets, per tornar-la a muntar al lloc d'arribada. Pel camí han d'esquivar alguns problemes, com els atacs dels indis.

(17) Peabody i el seu amic ajuden els americans a acabar amb un vaixell que els volia fer la guerra.

HORRY EL MONSTRET

Presentació de la sèrie

En Horry és un petit monstre que forma part d'un grup de monstres de configuració molt diversa (en forma de caramel, de pebrot, de rotllo de paper higiènic) sota les ordres de la bruixa Bruxilda. El problema és que a aquests monstres no els agrada espantar la gent, que és la seva feina. En Horry, des de la seva ingenuïtat sempre acaba per resoldre els problemes que es plantegen al grup.

La sèrie es presenta en petits capítols de 7 minuts sense continuïtat (en el cas d'aquesta mostra: en altres ocasions una mateixa història es pot desenvolupar a través de 2 o 3 episodis) .

Argument dels capítols visionats

(14) Horry coneix en Caseto, que és un fantasma que en comptes d'espantar alegra la gent amb la seva música. Junts guanyen al gat que els empaitava.

(15) Horry i els seus amics ajuden l'avi Xocolat, un vell mag, a obrir una pastisseria, tot i l'oposició d'una immobiliària.

(16) El corb sempre presumeix i els monstres el reppen a espantar algú. Al final, és en Horry qui l'acaba salvant de les urpes del gat.

(17) Com que estan en baixa forma, Bruxilda contracta un professor de gimnàstica que resulta ser un impostor. En Horry ho descobreix i entre tots estomaquen el professor.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	pau 4 solidaritat 22	
CONTRA- VALOR	no pau 14 discriminació 6	insolidaritat 4 manca respecte p. 4

Interpretació dels resultats

Les puntuacions s'inclinen, en conjunt, de part dels valors en una proporció de 2 a 1, registrant un màxim en el concepte *solidaritat* (un 48 per cent del total dels punts). Això es deu a l'actitud constant del grup de monstres d'ajudar-se i de protegir-se entre ells davant els problemes que es presenten. S'ha trobat el contravalor no pau, presentat de manera neutra o positiva, en aquells casos en els quals els monstres fan servir la força o la violència per a resoldre conflictes.

LA LLIGA DELS MUTANTS

Presentació de la sèrie

En un futur pròxim, un accident contamina de radioactivitat uns jugadors de futbol americà i una part de la població que es converteixen en mutants: éssers mig humans mig animals amb una força sobrehumana i amb capacitat de reimplantació dels òrgans que perden en la lliga (braços, mans, caps). Cada episodi, de gairebé 20 minuts, planteja i resol algun problema o intriga que s'alterna amb imatges de partits de la lliga dels mutants (de futbol americà, de bàsquet etc).

Tècnicament es combina el dibuix tradicional amb el dibuix animat per ordinador.

Argument dels capítols visionats

(14) Estrella es contamina amb un sèrum, però tot i així (i en contra de l'opinió de Justícia) vol jugar. És placat i contamina una jugadora. Tot se sap i els altres jugadors li donen l'esquena i no el deixen ni entrenar. Al final es descobreix que el contagi només és temporal.

(15) En un partit decisiu, Justícia fa una errada molt grossa que els fa perdre. Tothom li recrimina menys en Gardaix, qui aconsegueix que Bangs retrobi la confiança i faci el partit de la seva vida.

(16) Un nen cau ferit en imitar els moviments de Justícia. Aquest, amb sentiment de culpabilitat, el va a veure a l'hospital i li ensenya que no ho pot fer perquè no és un mutant. Igualment, fa un programa per televisió que mostra les diferències entre els mutants i els normals.

(17) En Peste, president de la Lliga, vol guanyar més diners i per això baixa els sous dels jugadors. Aquests convoquen una vaga. És Nadal i en Peste, que està sol, rep la visita de tres fantasmes que li mostren el passat, el present i el futur de la lliga i el fan repensar-s'ho: torna a pujar els sous, els compra regals i va a celebrar el Nadal amb els jugadors.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	responsabilitat 4 pau 5 realització personal 3 solidaritat 22 democràtics 4 salud 3	
CONTRA-VALOR	insolidaritat 3 manca respecte p. 3 natura 3 no pau 19 sexisme 5 irresponsabilitat 2	autoconcepte negatiu 2 discriminació 4 insolidaritat 7 irresponsabilitat 3 manca respecte p. 2 no pau 7 antidemocràtics 2

Interpretació dels resultats

En conjunt, els punts de valor suposen els dos terços del total. Destacarem el valor de la solidaritat, entesa com el treball en comú dins de l'equip dels mutants, l'empatia i l'ajut mutu, que ha obtingut el 28,2 per cent del total de punts. També és interessant d'esmentar el tractament positiu que es fa del dret de vaga quan l'Associació de Jugadors Mutants es declara en vaga davant una retallada dels seus ingressos. Aquest punt ha estat valorat com a *valors democràtics*.

Per contra, la concepció agressiva i competitiva de l'esport comporta una puntuació alta del contravalor *no pau* amb expressions violentes tals com "els penso esclafa-trinxar" o amb consignes tals com "Destrossem-los" o " Recordeu: concentració, anticipació i, sobretot, sense compassió!".

MERRIE MELODIES

Presentació de la sèrie

Episodis independents pel seu argument i els seus protagonistes, així com pel paper, sempre diferent que adopten els protagonistes.

Cada un dels programes té una durada aproximada de 5-6 minuts.

Argument dels capítols visionats

(14) Lucas i Porky són dos detectius astrals del futur, que troben un sospitós i l'empresonen. En el judici es condemna els detectius per detenció il·legal.

(15- *Jolín con Júpiter*) Porky acampa en el desert i és segrestat pels marcians però no se n'adona.

(15- *Despega mi niño*) Un pare sommia, mentre està esperant el part, que canvien el seu nadó per un marcià.

(16- *Conejo endiablado*) Buggs Bunny cau per error a Tasmània, on fa front al diable de Tasmània amb la seva habilitat i humor.

OLIVER I BENJI

Presentació de la sèrie

Aquesta sèrie japonesa té un eix central: el futbol. Gairebé la totalitat de la sèrie transcorre en un camp de futbol, on s'està desenvolupant un partit. La narració consisteix en la retransmissió dels esdeveniments per una banda i la reproducció dels pensaments dels jugadors per l'altra.

Tant pel que fa al contingut com pel que fa a la qualitat tècnica, la sèrie és molt lenta i repetitiva, la imatge queda sovint paralitzada, en un plànol fix i la narració és també bastant monòtona.

El llenguatge emprat és extremadament pobre, tant sintàcticament com semànticament. La sèrie és absolutament pobra en continguts, diversitat, forma i fons.

Cada episodi té una durada d'uns 16 minuts però sovint se n'emeten dos de seguits. Se sap que es tracta de capítols diferents perquè sempre hi ha la repetició de les últimes seqüències de l'episodi anterior.

Argument dels capítols visionats

(14). L'equip d'Oliver va perdent, a més ell, que és el capità de l'equip, s'ha lesionat i el doctor li aconsella que no jugui més. Ell, malgrat els consells, decideix jugar per ajudar el seu equip.

(14.2) Oliver, tot i malalt, surt a jugar el segon temps del partit

(15). Continua el partit

(16). Continua el partit

(17). Continua el partit

Matriu de dades

	+	-
VALOR	autoconcepte pos. 10 realització personal 12 solidaritat 30	
CONTRA- VALOR	insolidaritat 22 no pau 12 sexisme 6 antidemocràtics 2	insolidaritat 2 no pau 8

Interpretació de les dades

En aquest cas les puntuacions dels valors (59,6%) superen les dels contravalors (40,4%).

Els valors més presents són la solidaritat (30,8%) i la realització personal (11,5%). Això és una constant en tots els episodis: hi ha una clara contraposició entre l'esperit de grup i les ànsies de protagonisme per part dels capitans de cada equip (Oliver i Marc), ja que volen assolir l'èxit per al seu equip però volen ser ells qui marquin els gols de la victòria. Hi ha un alt component de competitivitat personal entre ambós personatges, que ens mena a la obtenció d'un alt grau del contravalor insolidaritat (21,2%).

Alguns exemples extrets de la sèrie són els següents:

a) pel que fa a la solidaritat

"Claro que sí, tenemos que ganar, no puedo dejar a mis compañeros en la estacada"

"Tengo que seguir luchando, tengo que hacerlo por mis compañeros de equipo"

b) pel que fa a la insolidaritat

"tengo que ser yo quién marque"
"tengo que intentarlo, aunque no sea muy leal"
"tengo que conseguirlo a toda costa, tengo que conseguirlo"
"Siento haberte hecho daño Oli, pero el futbol es así"
"si me quedo fuera, corremos el peligro de perder, y eso no puede suceder de ninguna manera"
"yo soy el único que puede detener a Marc. Sé que es muy peligroso pero a mi no me importa"

Pel que fa a l'autoconcepte positiu (9,6%), es fa palès en els pensaments dels protagonistes, que sempre se senten capaços d'assolir les seves fites.

Exemples:

"Ya habéis visto que no tenemos por qué ser pesimistas, todavía podemos vencer, yo me emplearé a fondo ...aunque llegue al final del partido con la pierna y el hombro hecho polvo, conseguiré derrotar al Tojui, ..."

En ser un argument molt competitiu, el valor no pau també es fa força palès, amb un 11,5% de les puntuacions. Exemples:

"Saca tus garras de tigre, Marc"
"Da igual que Oli vuelva o no. He decidido que marquemos 10 goles y lo conseguiremos. Se van a enterar esos del New Team. No sólo quiero ganar a mis adversarios sino machacarlos, hacerles trizas"
"Me haré con el balón aunque tenga que arrollar a Oli"

A banda que els personatges siguin tots de gènere masculí i les noies tinguin un simple paper d'espectadores del partit i d'animadores, hi ha manifestacions concretes d'actituds sexistes (5,8%).

Exemples:

"el futbol es un deporte de hombres de verdad y no para niñas"

PAT EL CARTER

Presentació de la sèrie

Es tracta d'una sèrie d'animació de figures en plastilina, sense diàlegs i amb veu en off que s'adreça al públic més petit.

Argument dels capítols visionats

(14) Pat i altres persones de la vila col·laboren en l'organització d'un joc de pistes per als infants de l'escola.

LA PEQUEÑA LULÚ

Presentació de la sèrie

La sèrie narra les aventures i jocs de Lulú i els seus amics i amigues del barri. La constant de tots els episodis és la oposició entre els tres nens i les dues nenes que formen el grup d'amics i com, sempre, es la Lulú qui acaba per resoldre els problemes.

Els episodis tenen arguments independents i duren uns 21 minuts.

Argument dels capítols visionats

(14) Toby és capturat per la banda enemiga. Lulú intenta i aconsegueix el rescat.

(15) Lulú vol ser bombera i crea la brigada infantil. Després d'una sèrie de fracassos, Toby, en venjança, li para un parany. Al final, però, Lulú aconsegueix ser reconeguda i famosa.

(16) Toby ha de participar en una cursa d'andròmines i com que necessita unes rodes pren les del cotxet de nines de la Lulú que, quan se n'adona, li fa prometre al Toby que ella pilotarà el cotxe; Toby l'enganya, però per una casualitat la Lulú acaba competint i guanyant la cursa amb el seu cotxet de nines.

(17) Toby i els seus amics juguen a pirates i enterren el seu tresor (menjar)... però després no el troben i han de recórrer a la Lulú, qui, com sempre, acabarà sortint-se amb la seva .

Matriu de dades

	+	-
VALOR	antisexisme 10 autoconcepte positiu 26 democràtics 4 pau 4 respecte persona 4 natura 6 responsabilitat 4 solidaritat 14 salut 6	
CONTRA- VALOR	insolidaritat 6 manca respecte 12 no pau 18 sexisme 14	insolidaritat 12 manca respecte 16 no pau 4 sexisme 10

Interpretació dels resultats

La puntuació general s'inclina vers els valors (70,6 per cent) , entre els que podem destacar un grup de quatre: *solidaritat* (15,3%), *autoconcepte positiu* (15,3 %), *respecte a la persona* (11,8%) i *foment d'actituds antisexistes* (11,8%). Aquests quatre valors reflecteixen exactament l'actitud de la Lulú: es preocupa del benestar dels seus amics, sempre vol ajudar d'una forma desinteressada i mostra una gran seguretat en les seves capacitats per resoldre els problemes que es plantegen. Igualment sempre reclama la capacitat de fer el mateix que fan els nens, ja sigui cavar un forat a terra per a trobar un tresor o fer de bomber:

"Una niña puede hacer lo mismo que un hombre excepto tener barba"

Malgrat això, tota la sèrie està plena de referències no negatives a allò que un nen pot o ha de fer, ja sigui amb explicitació verbal o mitjançant les imatges: els nens sempre juguen separats de les nenes i aquestes sempre juguen a nines. D'aquí la puntuació de sexisme (8,2%)

El contravalor més puntuat ha estat la no pau (10,6%), en referència a l'elecció de la via violenta per a la resolució dels conflictes (amb valoració neutra o positiva).

LOS PIRADOS DEL ESPACIO

Presentació de la sèrie

Aquesta sèrie té un protagonista col·lectiu: són cinc personatges fantàstics que han arribat de l'espai i habiten en una casa abandonada. Cada un té trets de personalitat diferents, però les seves actuacions són gairebé sempre conjuntes. La sèrie tracta de les aventures d'aquests personatges a la Terra i dels seus enginys per a no ser descoberts pels terrícoles.

Els episodis són, doncs, independents en el seu argument però amb els mateixos protagonistes. Tenen una durada d'uns 10 minuts i se n'emeten dos diàriament.

Argument dels capítols visionats

14.1) Gordi té un bitllet de loteria premiat i es fa mil·lionari. Es construeix un palau i fa que els seus amics treballin per a ell. Finalment, se n'adona que està sol i torna a la seva antiga casa.

14.2) Un veí es dedica a observar, a través d'uns binocles, totes les cases del veïnat. En una d'elles descobreix que hi ha uns alienígenes i crida la policia, però no li fan cas, així que decideix obtenir-ne proves fotogràfiques ell mateix. Quan les obté torna a cridar la policia però els alienígenes fan veure que van disfressats i la policia acaba considerant-lo boig.

15.1) Un dels protagonistes és absorbit per la pantalla de televisió i els seus companys l'ajuden a sortir-ne.

15.2) La mare d'un dels protagonistes arriba a la Terra. Al principi estan contents, però després, quan els fa canviar tots els seus patrons de vida, decideixen que se'n torni un altre cop a l'espai.

16.1) Els **pirados** tenen una idea perquè els humans no entrin a casa seva: inundar-la d'aigua, ja que han observat que els humans no poden viure en aquest mitjà. Però llavors entra una nau amb uns investigadors del món submarí que volen segrestar un dels *pirados*. Al final es salven tots i decideixen que era millor viure com abans, sense aigua.

16.2) Els *pirados* s'adonen que hi ha algú més a casa i descobreixen que és el fantasma d'un pirata que havia viscut allí. Estudien diversos mètodes per a fer-lo fora i al final aconseguixen que se'n vagi.

17.1) L'amo de la casa on viuen els *pirados* la lloga a un personatge (Flashman), que els roba el menjar. Volen lluitar contra ell però no caldrà perquè de sobte arriba un altre heroi enemic i lluiten entre ells.

17.2) Tot fent neteja de la casa, surt del WC un geni que, en comptes de concedir un desig als seus alliberadors, crida altres genis amics i es dediquen a fer-los la vida impossible. Finalment, els *pirados* aconseguixen, pacíficament, deslliurar-se'n.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	democràtics 7 pau 13 realització personal 3 solidaritat 11	
CONTRA-VALOR	insolidaritat 3 no pau 6 passivitat 4 llenguatge 2	insolidaritat 2 irresponsabilitat 2 manca respecte p. 7 natura 2 no pau 2 antidemocràtics 2

Interpretació dels resultats

En aquesta sèrie els valors tenen un pes molt més alt que els contravalors (77,3% i 22,7% respectivament). Destaquen sobre tot la *pau* (22,7%), la *solidaritat* (19,7%), els *valors democràtics* (13,6%) i el *respecte a les persones* (10,6%)

Un fet curiós que es produeix aquí és que el contravalor amb més puntuació (*no pau*) es correspon amb el valor més puntuat. També trobem mostres de *passivitat* (6,1%) i de *llenguatge inadequat* (3%).

SEABERT LA FOCA

Presentació de la sèrie

La sèrie narra els esforços d'un nen i una nena (Tom i Aura) per protegir les foques dels caçadors. Seabert és la seva mascota, una foca petita que es fa entendre per gestos. Els episodis d'uns 10 minuts de durada, s'agrupen a nivell d'argument per parelles.

Argument dels capítols visionats

(14) En Tom i l'Aura escolten per una ràdio que hi ha uns caçadors furtius de foques. Ràpidament es dirigeixen al lloc, però són atrapats pels caçadors. La foca Seabert corre a demanar ajut però cau en una fosa.

(15) El pare de l'Aura i la seva tribu d'esquimals surten a la recerca dels infants, els rescaten i alliberen les foques. però en Grafiti aconsegueix escapar.

(16) Els dolents aconsegueixen un reclam per atreure les foquetes i el fan servir amb èxit.

(17) Quan Seabert també marxa atreta pel reclam, el Tom i l'Aura van a veure què passa; troben el professor empresonat i entre tots tres alliberen les foques. El professor comprèn que cal ajudar els nens a salvar la natura.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	autoconcepte positiu 6 identitat 6 pau 6 realització personal 9 natura 27 responsabilitat 3 solidaritat 15	
CONTRA-VALOR	no pau 6 sexisme 18 llenguatge 6	natura 9 no pau 3

Interpretació dels resultats, cites i comentaris.

El sumatori de les puntuacions de valor supera àmpliament la suma dels contravalors (72,2 contra 27,8 per cent).

El més destacat és la presència del valor *respecte a la natura* (33,3 %), el més alt de tota la mostra, que reflecteix l'objectiu principal de la sèrie. Són constants els missatges verbals i visuals sobre la necessitat de conservació de les foques i, per extensió, de la natura.

En el sentit negatiu, el *contravalor* sexisme arriba a una puntuació molt elevada (un 16,7 per cent), la qual cosa no fa sinó expressar la constant segregació dels papers dels dos protagonistes: en Tom, el nen, és segur de sí mateix, valent i sempre dirigeix les operacions; la nena, l'Aura, es presenta com un personatge absolutament dependent d'en Tom. L'Aura li demana solucions ("i ara què farem?"), l'admira en la seva masculinitat ("Què fort que és!") i en moments d'adversitat plora mentre en Tom roman ferm i la consola.

LOS SNORKELS

Presentació de la sèrie

Els Snorkels són uns petits éssers fantàstics que viuen al fons del mar. Només tenen un enemic: els peixos menja-snorkels. La sèrie narra els problemes quotidians que els sorgeixen i, a nivell narratiu, ho fa a partir d'un centre d'interès diferent a cada episodi: el respecte a la natura (14.1), la cooperació (14.2), la tolerància i la solidaritat (15 i 16), el penediment (17).

Els episodis són independents entre sí i tenen una durada que varia entre els capítols senzills (10 minuts) i els dobles (20 minuts).

Argument dels capítols visionats

(14.1) L'Snorkel Allstar és transportat cap a un riu. Allà ajuda als seus habitants a lluitar contra la brossa que llencen els homes.

(14.2) Els snorkels són atrapats per un peix gegant. Amb la col·laboració de tots aconsegueixen escapar.

(15.1) Els netejadors d'algues són un grup discriminat socialment, però quan se'ls en fa fora es descobreix que són imprescindibles. Allstar intervé per aconseguir que els netejadors tornin i que visquin junts amb els Snorkels.

(16.1.) Els seus pares obliguen un Comesnorkels a caçar snorkels, tot i que el fill no ho vol. Yoyo i Allstar l'ajuden fent veure, davant dels pares, que ja menja Snorkels.

(16.2) Neptú perd la caracola que fa pujar i baixar les marees. Els snorkels l'ajuden a buscar-la: la troba el més petit, quan finalment Allstar li fa cas.

(17.1) Allstar s'enfada amb Oci, la seva mascota i aquest, trist, marxa de casa. Allstar se'n penedeix i va a buscar-lo per a demanar-li perdó.

Matriu de dades

	+	-
VALOR	identitat 4 responsabilitat 18 realització personal 6 solidaritat 56 tolerància 28	
CONTRA-VALOR		insolidaritat 2 manca respecte p. 10 manca resp. natura 12 no pau 8 antidemocràtics 6

Interpretació dels resultats

Totes les puntuacions obtingudes per aquesta sèrie són de valor, ja que l'anàlisi no ha descobert cap contravalor tractat de forma neutra o positiva.

Dins de la categoria de valors, *solidaritat* és el que obté la puntuació més elevada (38,7%). *Tolerància*, en segon lloc (18,7%), compta amb l'índex temporal més alt de totes les sèries de la mostra. Aquest valor es tradueix en el respecte a la diferència (tema principal del primer capítol del dia 15), ja sigui el petit o el discriminat socialment, com per exemple el col·lectiu dels netejadors de fang:

"El problema es no conocerlos. Si los hubieses conocido te habrían caído bien"

Allstar és el principal protagonista d'entre els snorkels i representa els principals valors que emet la sèrie: és solidari, responsable, altruista i tolerant.

Igualment cal fer esment que la sèrie, tot i plantejar conflictes, mai no dóna com a vàlida la solució violenta.

SPEED RACER

Presentació de la sèrie

L'Speed és un pilot de competició de cotxes que sovint es veu implicat en casos de delictes i d'espionatge. Sempre l'acompanyen la Trixie, la seva amiga, el seu germà petit i un mico. Entre tots i els poders del seu cotxe, aconsegueixen sempre resoldre els casos.

La sèrie s'estructura en episodis de 21 minuts de durada amb una connexió argumental.

Argument dels capítols visionats

(14) Speed vol salvar els dirigents internacionals segrestats pels assassins, però és capturat. La noia el troba i amb l'ajuda del Corredor X aconsegueixen d'evitar l'atemptat a la cimera mundial de la pau i matar tots els dolents.

(15) Un home és assassinat davant de l'Speed perquè volia portar un antídoto a l'alcalde. La seva germana el recull i Speed l'ajuda a portar-lo passant increïbles aventures.

(16) Una empresa de cotxes vol batre el rècord de velocitat i contracta l'Speed com a pilot i al seu pare com a dissenyador. Per dos cops sabotegen el cotxe, però l'Speed ho descobreix, deté els dolents i ajuda a construir un tercer cotxe que sí bat el rècord.

(17) Speed sobrevola Àfrica amb un biòleg quan aquest és segrestat i l'avió, amb l'Speed s'estavella. El troba una tribu que li demana ajuda per matar un gorila gegant. Accedeix i en plena cacera són atacats per una aranya gegant. L'Speed decideix investigar quan veu un tanc, el segueix i va a parar a una illa, quarter general dels dolents (que a més tenen segrestat al biòleg a qui demanen que creï soldats gegants).

Matriu de dades

	+	-
VALOR	realització personal 32 pau 12 natura 4 responsabilitat 6	
CONTRA- VALOR	no pau 50 natura 4 sexisme'6	antidemocràtics 6 no pau 36 manca identitat 2

Interpretació dels resultats

La proporció entre les puntuacions totals de valor i de contravalor és de 62% i 38% respectivament. Tot i això, la puntuació més alta, en conjunt, és per al contravalor *no pau*, amb un 31,6 %. Aquesta dada, lleugerament superior a la del valor *pau*, posa de manifest la valoració positiva que es fa de la resposta violenta dels protagonistes (per una bona causa, en defensa pròpia...): és la forma més comú de justificació de la violència. Molt il·lustrativa és l'aseveració de la Trixie, davant de la mort dels personatges dolents (*"S'ho han buscat per ser tan dolents"*).

Els protagonistes principals de la sèrie, l' Speed i la Trixie, són l'encarnació dels principals valors i contravalors apuntats. L'Speed és valent, solidari, capaç però violent; la Trixie, valent, optimista i responsable.

Una altra de les característiques de la sèrie és el recurs al tòpic (la imatge que es dona de la selva, per exemple) així com dels estereotips nacionals (la imatge dels mexicans).

TEO

Presentació de la sèrie

Sèrie concebuda amb una intenció directament educativa, s'estructura en petits episodis d'uns 6 minuts de durada, en els quals s'aborda un centre d'interès diferent: el teatre (dia 14), els hàbits d'alimentació (dia 15), el mercat (dia 16) i la cuina (dia 17). El llenguatge és cuidat, els protagonistes són de races diferents i hi ha un respecte absolut pel repartiment equilibrat dels rols socials entre el pare i la mare.

Argument dels capítols visionats

(14) El pare d'en Teo el porta (a ell i a dues nenes) al teatre, i els l'ensenyà per dins.

(15) En Teo va al camp amb la tieta i aprén que s'ha de menjar de tot.

(16) En Teo va a comprar al mercat amb la seva mare.

(17) En Teo ajuda la seva mare a fer un pastís.

4. CONCLUSIONS DELS SERVEIS TÈCNICS

4.1. SOBRE LA METODOLOGIA

La metodologia emprada ha estat especialment dissenyada per a aquesta investigació, per la qual cosa la seva validació o no com a mètode correcte d'anàlisi té especial importància.

Recordem que el plantejament inicial contempla, a més de les normes de qualitat internes, la validació dels resultats a partir de la seva discussió en el grup d'experts independents (el grup de treball) i en el Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

Prèviament a aquestes intervencions, es poden fer les següents apreciacions.

La recollida de dades pateix d'una apreciable càrrega de subjectivitat. Establir si una seqüència emet un valor o un contravalor concret depèn únicament de la percepció de cada analista – la qual cosa, d'altra banda, no fa sinó reproduir la situació de cada espectador davant de la pantalla. Això admès, el problema se centra a saber si els resultats finals són acceptables en conjunt. En aquest sentit, pensem que la fragmentació de cada programa en seqüències ajuda a que els resultats finals siguin més *objectius* que si es reduís el treball a un comentari de cada sèrie.

Un segon punt que qüestiona la validesa dels resultats és l'amplitud de la mostra. Tot i tractar-se d'un estudi de prospecció, existeix un límit inferior per sota del qual les dades no tenen cap capacitat de representació. Així, si bé les grans dades generals (proporcions de valors i contravalors, puntuacions per origen de la producció) poden ser enteses com una aproximació a les emissions de les diferents cadenes de televisió, quan baixem fins al nivell de cada sèrie, la validesa de les dades es redueix de forma proporcional. Així, per exemple, hem optat per no transcriure les matrius de dades d'aquelles sèries amb menys de 30 minuts analitzats. Igualment, som conscients que qualsevol visionat inferior a 60 o 90 minuts o bé, a 5 o 6 episodis, pot proporcionar una visió esbiaixada de la sèrie.

Les categories de valors i contravalors utilitzades han demostrat una eficàcia variable, tot i que globalment acceptable. Certes parelles de categories no han demostrat la seva utilitat per diferents raons. Així, per exemple, racisme-antiracisme era una oposició massa solapada semànticament amb tolerància-discriminació. En productes d'animació infantil rarament es trobarà una situació de discriminació per raó de la raça de forma evident: normalment el tema es tractarà de forma metafòrica (l'animal que és *diferent*, per exemple). Igualment s'ha apreciat una certa confusió entre els valors *realització personal* i *autoconcepte positiu*, ja que sovint l'un és conseqüència de l'altre.

A l'extrem oposat, dues oposicions de valors (solidaritat/ insolidaritat i pau/ no pau) s'han mostrat com a massa àmplies. Si bé és cert que les situacions dels productes analitzats passen necessàriament per situacions que impliquen aquestes actituds (es presenta un problema i es pot resoldre amb l'ajuda i la cooperació dels altres o no, de forma pacífica o no), a efectes de millorar l'eficàcia de l'anàlisi fóra convenient segmentar l'amplitud semàntica d'aquests conceptes en d'altres més limitats.

Els índexs utilitzats han permès un cert nivell de comparació de dades, però amb la prevenció ja avançada respecte de la representativitat de la mostra analitzada. És per això que no s'ha establert, per exemple, un rànquing de sèries per valor o contravalor (quines són les més violentes? Quines les que aporten més solidaritat?), cosa factible en el moment que aquesta metodologia s'apliqui a una mostra molt més àmplia.

Els estadígrafs que s'han fet servir han estat els adequats en la mesura que combinen senzillesa d'ús i adequació a la finalitat per a la qual es van calcular.

4.2. SOBRE ELS RESULTATS

4.2.1. Presència i absència de valors i de contravalors

El primer objectiu de l'estudi era establir la presència o no dels valors i contravalors enunciats pel Codi d'Autoregulació i per la LOGSE.

A la mostra estudiada, el 60 per cent de les puntuacions correspon a valors presents en aquests dos textos. S'ha trobat un considerable esforç d'emissió dels valors *solidaritat* (17,2% del total de puntuacions) , *pau* (12,6%) i *realització personal* (5,9%) i l'absència de continguts catalogats com de *formació sexual*, de *promoció d'hàbits saludables* i d'*enriquiment del llenguatge verbal*. D'altra banda, els contravalors *no pau* i *sexisme* reben una puntuació notable (16,8% i 7,1%, respectivament).

El valor *solidaritat* rep la puntuació més alta i reflecteix una situació molt repetida en les estructures narratives de les obres analitzades: davant un problema o una dificultat surgeix sovint la cooperació i l'ajuda desinteressada a l'amic o amiga. La competitivitat o l'egoïsme (propis de la *insolidaritat*) queden, sovint, desautoritzats i com a trets propis dels antagonistes. En aquest mateix esquema, la lluita contra l'adversitat i la capacitat de superació de les dificultats explicarien la puntuació obtinguda pel valor *realització personal*.

Crida l'atenció l'alta puntuació de *sexisme* (un 7,1% del total): les sèries analitzades contenen abundants exemples de reproducció acrítica dels estereotips sexuals (la mare cuina, el pare treballa fora, la dona jove és un objecte d'atracció sexual però no l'home jove ...). Per contra, les conductes d'educació en valors d'igualtat home-dona tan sols registren menys d'un terç dels punts de *sexisme*.

La confrontació de les dues taules (de valors i de contravalors) mostra com les puntuacions dels valors són sempre més altes que les del seu oposat, excepte en els casos de *pau/no pau*, *foment d'actituds antisexistes/sexisme*, *formació sexual/sexe no formatiu* i *enriquiment del llenguatge verbal/llenguatge inadequat*.

Destaca, per la seva presència quantitativa (un 29% del total de puntuacions), el cas de la categoria *pau/no pau*. La interpretació d'aquesta dada, des de la definició

operativa d'aquests conceptes, ens remet a uns guions en els quals davant el problema o la dificultat s'admet la via de la resolució violenta (la lluita contra els malvats) com a vàlida i convenient. (Hem de recordar que les puntuacions de *no pau* impliquen una visió positiva o neutra d'aquest contravalor). Aquesta dada confirma d'altres investigacions d'aquests mateixos autors (per exemple, La representació de la violència a la televisió, 1997) en el sentit de la justificació audiovisual de la violència.

Per àrees geogràfiques, les produccions europees presents a la mostra tenen el desequilibri més gran entre les puntuacions de contravalors i valors en favor d'aquests últims: 73 % contra 27 %. Per contra, les sèries japoneses són les úniques que, en el seu conjunt, atorguen més puntuació als contravalors (52%) que als valors (48%).

4.2.2. Relació entre els valors i l'origen de la producció

Les dades recollides confirmen la hipòtesi formulada. Així s'estableix, per a un nivell de significació $\alpha=0,01$ (99,99% de probabilitat), que existeix una associació entre l'origen de la producció i els valors i contravalors detectats a les sèries d'animació infantil analitzades.

Aquesta associació existeix sigui quin sigui el subconjunt (per àrees geogràfiques) de la mostra analitzat, tot i que es registra una intensitat d'associació diferent. Així, les sèries més dispars entre sí són les d'origen japonès i europeu i les més similars, les japoneses i les dels EUA.

Els valors més similars són els que emeten les sèries europees i americanes, mentre que les sèries japoneses i americanes tenen un grau de similitud més alt a nivell de contravalors.

5. CONCLUSIONS DEL GRUP DE TREBALL

5.1. Presència i absència de valors i contravalors

El primer objectiu de l'estudi era establir la presència o no dels valors i contravalors enunciats pel conveni entre el Ministeri d'Educació i Ciència i les cadenes de televisió i per la Llei Orgànica General del Sistema Educatiu (LOGSE).

S'han codificat un total de 1453 seqüències, amb presència o no de valors i contravalors. El total d'hores visionades és de 256.

Del total de la mostra analitzada, el 61% de les puntuacions corresponen als valors i el 39% al contravalors. Pel que fa al **valors**, destaquen:

1.- La solidaritat (entès com el compromís voluntari per promoure el benestar d'altri, igualtat, justícia social, responsabilitat, ajuda; compartir el benestar propi amb d'altres persones; participació en activitats desinteressades a favor d'altri; cooperació en tasques comunes; empatia), amb un 17,2% .

2.- La pau (definida com un estat de tranquil.litat o quietud, privada o pública; estat d'una reunió de persones en què no hi ha dissensions, renyines, plets - resolució de conflictes mitjançant el diàleg, bon enteniment amb d'altres; escenes de grups familiars o socials on regni l'harmonia i l'entesa-), amb un 12,6 % del total de les puntuacions.

Cal fer esment a la manca d'aparició del valors sobre *formació sexual* i *antiracisme* amb les seqüències analitzades.

En referència al **contravalors** , destaca:

1.- No pau, (presentació de la violència com a mitjà de solució de conflictes o desavinences. Presentació d'actes de violència amb contingut de morbositat o de forma idealitzada o mereixedors de ser imitats o realitzats per plaer. Inclou les

mostres d'agressivitat facial, verbal i corporal), amb un 16,8 % del total de les puntuacions.

2.- **Sexisme** (entès com ideologia que defensa la divisió de la societat per raó de la diferència dels gèneres i el manteniment d'unes normes de comportament que corresponen a aquesta divisió. Menyspreu o desvaloració de tot el que són o fan les dones. Explotació sexual), reb una puntuació de 7,1 %; les sèries analitzades contenen exemples de reproducció acrítica dels estereotips sexuals (la mare cuina, el pare treballa fora, la dona jove és un objecte d'atracció sexual però l'home jove no).

No apareix en la mostra analitzada signes de racisme. Cal tenir present que en productes d'animació infantil rarament es trobarà una situació de discriminació per raó de raça de forma evident, ja que normalment el tema es tractarà de forma metafòrica (l'animal que és diferent..)

La confrontació de les dues taules de valors i de contravalors, mostra com les puntuacions dels valors són sempre més altes que les del seu oposat, excepte en els casos de *pau/ no pau*, *foment d'actituds antisexistes/ sexisme*, *formació sexual/ sexe no formatiu* i *enriquiment del llenguatge verbal/ llenguatge inadequat*.

Destaca, per la seva presència quantitativa (un 29% del total de les puntuacions), el cas del valor/contravalor : *pau/ no pau*. La interpretació d'aquesta dada (la més alta puntuació de no pau), des de la definició operativa d'aquests conceptes, ens remet a uns guions en els quals davant el problema o la dificultat es produeix la via de la resolució del conflicte de forma violenta com a vàlida. També cal tenir present el cas de: *solidaritat/insolidaritat* (un 20,3% del total de les puntuacions) de les quals el 17,2 % corresponen a la solidaritat, la qual cosa voldria dir que per regla general la majoria de les sèries tenen un gran component de solidaritat (arguments d'ajuda i col.laboració amb els altres personatges i la unió per aconseguir els fins que es proposen), un altre cosa molt diferent és com es resolen els conflictes per la via violenta o per la via del diàleg.

5.2. Relació entre els valors i l'origen de la producció

Les dades recollides confirmen la hipòtesi formulada. Així s'estableix, per a un nivell de significació $\alpha = 0,01$ (99,99% de probabilitat), que existeix una associació entre l'origen de la producció i els valors i contravalors detectats a les sèries d'animació infantil analitzades.

Aquesta associació existeix sigui quin sigui el subconjunt (per àrees geogràfiques) de la mostra analitzada, tot i que es registra una intensitat d'associació diferent. Així les sèries més dispars entre si són les d'origen japonès i europeu i les més similars les japoneses i les dels EUA.

Els valors més similars són els que emeten les sèries europees i americanes, mentre que les sèries japoneses i americanes tenen un grau de similitud més alt a nivell de contravalors.

Les produccions europees presents a la mostra obtenen una puntuació més alta pel que fa als valors (73%) que per als contravalors (27%). En canvi les sèries japoneses són les úniques que, en el seu conjunt, atorguen més puntuació als contravalors (52%) que als valors (48%). Les sèries americanes tenen un 70% de valors i un 31% de contravalors.

A les sèries europees, únicament apareix el *sexisme* més representat que el seu contrari positiu (*foment d'actituds antisexistes*). En canvi en les sèries d'origen nordamericà trobem un predomini dels contravalors *no pau*, *llenguatge inadequat* i *sexisme*. Les sèries d'animació japoneses registren fins a cinc casos d'aquest tipus: *no pau*, *sexe no formatiu*, *sexisme*, *llenguatge inadequat* i *irresponsabilitat*.

5.3. Resultats per programes

D'acord amb les sèries analitzades sense tenir en compte les mostres inferiors a 30 minuts, ja que s'observa que els resultats obtinguts en capítols aïllats de curta duració poden desvirtuar el significat general de la sèrie.

En el quadre compratiu de les sèries pel que fa els valors destaca la sèrie **Els Snorkels**, totes les puntuacions obtingudes són de valors (100%), ja que l'anàlisi no ha descobert cap contravalor tractat de forma neutra o positiva, cal puntualitzar que aquesta sèrie tot i plantejar conflictes, mai no dóna com a vàlida la solució violenta. A continuació segueix la sèrie **dels Barrufets**, la càrrega detectada en aquesta sèrie és ampliament positiva (95,7%). Cada un dels barrufets rep un nom i un caràcter arquetip ben diferenciat: així ens trobem a l'Ulleres (egoïsta, envejós, cregut, el Llaminer (responsable, alegre, però que ho deixa tot pel menjar), o el Presumit (que només viu per mirar-se al mirall). Són personatges no totalment positius, però que dins de la seva comunitat són acceptats per la seva pròpia idiosincràsia.

Respecte als contravalors sobresurt la sèrie **Detectiu Bogey**, les puntuacions d'aquesta sèrie són majoritàriament negatives (72,2%), i es deuen, sobretot, a trets de sexisme i d'irresponsabilitat. Ambdós són contravalors propis d'en Bogey, que durant tots els capítols visionats de la sèrie actua com un autèntic anti-heroï: egoïsta, conformista, sense cap interès pel proïsme. Cal destacar, però, la preferència d'en Bogey per trobar una solució pacífica als conflictes.

Hem volgut situar gràficament la posició relativa de cada sèrie pel que fa a la presència de valors i contravalors (vegeu la figura . Les dades preses són, en comptes de les puntuacions absolutes, els índexs temporals. Quan més s'acostin les posicions dels programes a l'angle superior dret, més càrrega de valors i menys de contravalors contindrà. Contràriament, l'angle inferior esquerra significa que el programa té una forta càrrega de contravalors i inexistent de valors. Les dues línies marcades en negreta, que representen la mediana de cada variable (valors i contravalors) delimiten quatre quadrants amb una significació diferent:

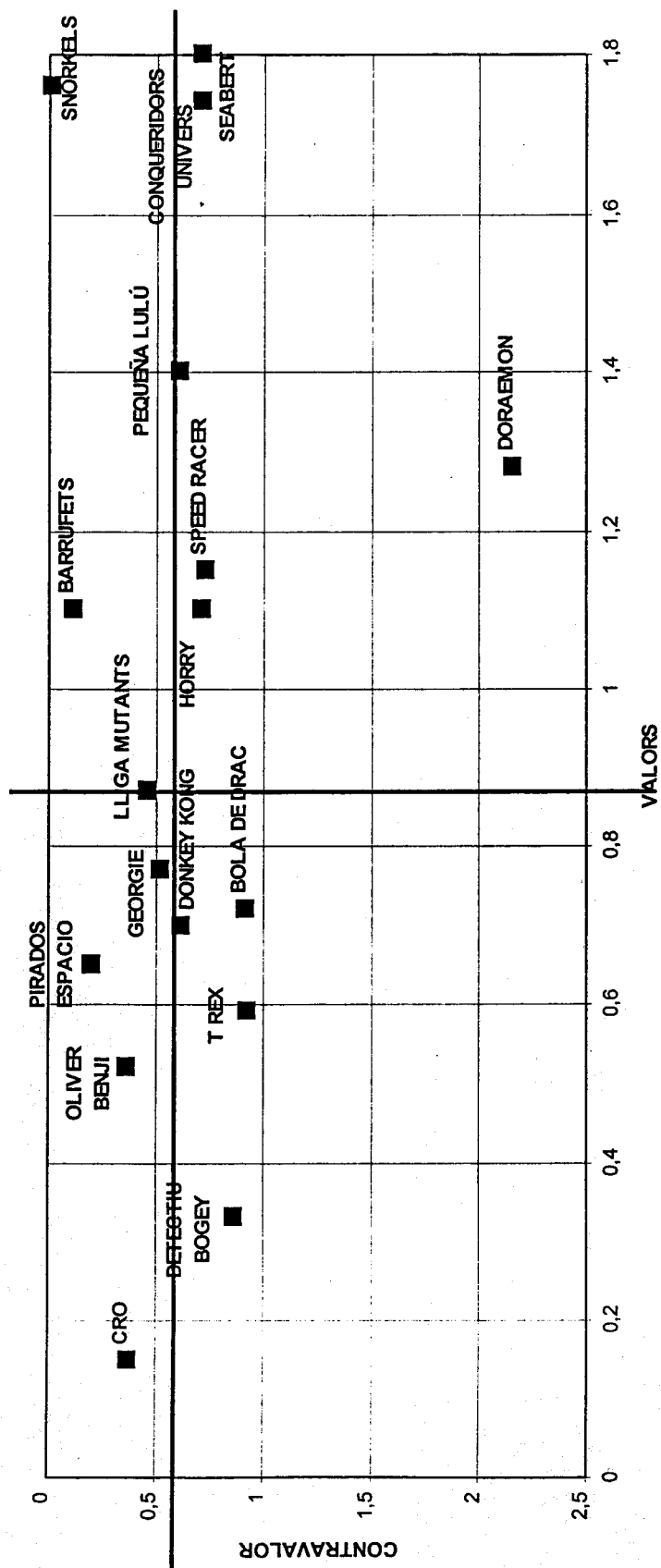
- quadrant superior dret: programes amb una alta càrrega en valors i baixa en contravalors. Hi trobem, plenament situades, dues sèries: *Els Snokels* i *Els Barrufets*.
- quadrant inferior esquerra: programes amb una alta càrrega de contravalors i baixa de valors. *Detectiu Bogey*, *Les aventures de T Rex* i *Bola de Drac*.
- quadrant superior esquerra: programes amb baix nivell de valors i de contravalors
- quadrant inferior dret: programes amb alt nivell de valors i de contravalors.

5.4. Anàlisi per valors i sèries

Respecte a la persona, entès com un tracte repetuós amb les persones i la seva manera de ser i de fer, n'hi han dues sèries que destaquen **Doraemon** i **Bola de Drac**, amb una puntuació respectiva de 21 i 20, fent la comparació amb el contravalor corresponent de **Manca de respecte a la dignitat de les persones**, en la sèrie de Doraemon també és la més puntuada en 27 casos, per la qual cosa significa que la sèrie incita més la manca de respecte envers les persones.

Tolerància, la sèrie **Los Snorkels**, obté la puntuació més alta de totes les sèries (28), aquest valor es tradueix en el respecte a la diferència (tema principal del primer capítol visionat del dia 15). Allstar és el principal protagonista d'entre els snorkels i representa els principals valors que emet la sèrie: és solidari, responsable, altruista i tolerant.

Figura 6. Posició relativa dels programes segons la seva càrrega de valors i contravalors (índexs temporals)

Solidaritat, la sèrie **Los Snorkels**, té una puntuació de 58, li segueix : **Doraemon** (48) i **Bola de Drac** i **Conqueridors de l'Univers** amb una puntuació de 44 . En el cas de la sèrie de **Doraemon** ens trobem amb un cas similar que el primer valor analitzat, el seu valor contrari d'insolidaritat és el més puntuat de totes les sèries (24). Pel que fa la **Bola de Drac** s'ha de tenir en compte que el personatge central en **Goku**, sempre està disposat a ajudar als altres, això li confereix una bona dosi de solidaritat; el mateix succeeix amb la sèrie del **Conqueridors**, expressen l'ajuda altruïsta cap a altres personatges amb problemes .

Pau, la sèrie més puntuada és la de **Speed Racer**, (48), malgrat que a nivell global sigui la sèrie amb més connotacions pacifistes, cal tenir present que el seu contrari no pau és el contravalor que té la puntuació més alta de tota la sèrie (50), aquesta dada lleugerament superior a la del valor pau, posa de manifest la valoració positiva que es fa de la resposta violenta dels protagonistes (*per una bona causa, en defensa pròpia...*) ; és la forma més comú de justificació de la violència. Igual succeeix amb l'altra sèrie amb una considerable dosi de pau **Bola de Drac** (amb aquest cas la puntuació obtinguda en el contravalor no pau és el triple del de pau).

Valors democràtics, és un tipus de valor que no té gaire representació en les sèries analitzades, la sèrie amb més puntuació és **Las Aventuras T Rex** (12) , donat pel sentit de responsabilitat que tenen els protagonistes envers la ciutat, el seu objectiu és lluitar contra una banda mafiosa que domina la ciutat i col·laboren amb la policia. S'ha de dir que la resolució dels conflictes sempre és mitjançant la violència, però les seves armes no maten, gelen.

Respecte a la natura, és distingueix la sèrie **Seabert la Foca** , que té una puntuació de 36, és el més alt de tota la mostra, que reflecteix l'objectiu principal de la sèrie. Són constants els missatges verbals i visuals sobre la necessitat de conservació de les foques i, per extensió, de la natura.

Promoció d'hàbits o actituds saludables, formació sexual i enrequeiment del llenguatge verbal, foment d'actituds antisexistes i antiracisme la presència d'aquests valors en la mostra analitzada és mínima i/onul.la.

Realització personal, entesa com la capacitat de superació de les dificultats i realització de les pròpies potencialitats; la puntuació més alta correspon a la sèrie **Speed Racer**, els protagonistes principals de la sèrie es caracteritzen per aquest valor, són capaços, valents i solidaris però també són violents.

Autoconcepte positiu, definit com la confiança en un mateix, seguretat personal, optimisme i alegria; destaquen les sèries de **Bola de Drac** i **Conqueridors de l'Univers**, amb una puntuació igual a 14, aquest valor ve atorgat per la caracterització dels protagonistes de les sèries i la gran confiança que tenen en si mateixos per resoldre els conflictes.

Responsabilitat, definit com a capacitat de compromís personal, de respondre d'alguna cosa; sentit del deure; la sèrie que ha obtingut més representació d'aquest valor és **Los Snorkels**, (18), el seu principal protagonista Allstar, es caracteritza per la seva responsabilitat, altruïsmes i tolerància. A continuació la sèrie dels **Barrufets**, amb una puntuació de 12, cada personatge compleix una funció determinada i assumeix el seu grau de responsabilitat d'allò que li pertoca.

Identitat personal, autonomia personal, llibertat, autenticitat (ser un mateix). La sèrie que ha obtingut una major puntuació és la dels **Barrufets**, (12), cal dir que aquest valor està representat en la sèrie com un contravalor (manca d'identitat) però de forma negativa.

5.5. Anàlisi per contravalors i sèries

Manca de respecte a la dignitat de les persones, entés com a bromes pesades, insults, burles, humiliacions, tractar a les persones com a objectes. La màxima puntuació és per la sèrie de **Doraemon** (27), el protagonista en Novita és un nen que recorre als invents de Doraemon (gat còsmic) per solucionar els seus

problemes, generalment mitjançant bromes, insults, humiliacions, envers un altre personatge en Gegant i el seu amic.

Insolidaritat, la representació més alta és en la sèrie **Doraemon** (24), pel egoïsme del protagonista i la actitud polaritzada cap els propis interessos, sense tenir en compte les necessitats dels altres.

No pau, Bola de Drac és, en termes relatius, una de les sèries més violentes de la mostra estudiada, amb una puntuació de 124, la trama de l'obra porta a la resolució de les situacions mitjançant el combat. De fet, el mateix protagonista ho viu de manera positiva: no en va és un guerrer. A diferència d'altres programes, en aquesta sèrie es troba un element d'agressivitat constant i explícita en les cares dels lluitadors i en els diàlegs.

Valors antidemocràtics, manca de respecte a la natura, hàbits no saludables i racisme, tenen una mínima i/o nul·la representació en la mostra analitzada, és una situació idèntica com en el seu equivalent dels valors.

Sexe no formatiu, en la única sèrie que s'ha detectat és en la **Bola de Drac**, amb una puntuació de 14, no és una percentatge gaire significatiu en el total de la sèrie, però si cal tenir-lo en compte. És present en diversos capítols analitzats. Per exemple, en l'episodi 17 quan el follet Tortuga entra a l'habitació de les noies quan s'estan despullant amb intencions evidents (*"He pensat que podria ser perillós que dues noietes dormin soles"*).

Llenguatge inadequat, és un contravalor que no apareix molt sovint en les sèries analitzades, però en la sèrie **Bola de Drac**, obté una puntuació de 16.

Sexisme, passivitat, autoconcepte negatiu, irresponsabilitat i manca d'identitat personal, són contravalors que obtenen la seva màxima puntuació en la sèrie de **Doraemon**. El sexisme, entès com a la validació dels rols tradicionals per gènere, és una constant en la majoria de les produccions d'origen japonès de la mostra. La mare d'en Novita, sempre és a casa, ocupant-se de les tasques de la llar (sempre

representada amb davantal i sabatilles d'estar per casa). El pare treballa fora i quan torna és servit per la mare. En un dels capítols visionats, hi ha un canvi de rols, i les nenes jugant a futbol, mentres que els nens ploreu i juguen a nines. El personatge d'en Novita és passiu, àpatic i dependent; davant de qualsevol dificultat demana ajut a Doraemon.

6. RECOMANACIONS DEL GRUP DE TREBALL

- 1.- Redefinir els conceptes de solidaritat i no pau i desplegar-los.
- 2.- Estudiar la possibilitat d'ampliar l'horari d'anàlisi de les programacions infantils i juvenils fins a les 23 h. , ja que representa una de les crestes més importants d'audiència; malgrat que la normativa només contempla que l'horari de protecció infantil fins a les 22 h.
- 3.- Ampliar l'estudi: *"Els valors a la programació infantil"* (dibuixos animats), amb altres estudis que analitzin altres gèneres de la programació televisiva susceptible de ser visionada pels infants i joves, per exemple les sèries i telesèries.
- 4.- Ampliar els recursos i personal dels serveis tècnics del CAC, destinats al seguiment i l'anàlisi de la programació televisiva.
- 5.- Des d'una perspectiva educativa i tenint en compte que la televisió és un element important en la socialització dels infants i dels joves, cal potenciar la incorporació de produccions europees de dibuixos animats a les programacions infantils de les televisions generalistes, i també en els canals infantils especialitzats.
- 6.- Crear un grup de treball en el si del CAC, entre tots els sectors implicats : programadors, ensenyants, pares, Universitats, Col·legi de Periodistes i administracions, a fi i efecte de consensuar quins serien els criteris ètics que haurien de contemplar en les programacions infantils i juvenils i recollir els diferents objectius plantejats en els convenis d'autoregulació i lleis pel que fa referència als valors.
- 7.- Segons la LOGSE, l'objectiu primer i fonamental de l'educació és el de proporcionar als nens/nenes, als joves d'un i altre sexe, una formació plena que

els permeti conformar la pròpia i essencial identitat, així com construir una concepció de la realitat que n'integri alhora el coneixement i la valoració ètica i moral. Aquesta formació plena ha d'anar dirigida al desenvolupament de la seva capacitat per exercir, de manera crítica i en una societat axiològicament plural, la llibertat, la tolerància i solidaritat.

A la mostra analitzada hi havia una manca de representació de valors com: la promoció d'hàbits o actituds saludables, formació sexual i enriqueiment del llenguatge verbal, foment d'actituds antisexistes i antiracisme; creiem que seria convenient la potenciació d'aquests valors dins de les sèries de dibuixos animats.

8.- Es proposa fer arribar aquest estudi, en versió resumida, als sectors implicats com: Televisions, Productores, Centres de Recursos, EAPS, Federacions de Pares de Catalunya, Col·legis Professionals, Associació de mestres de Rosa Sensat i Associacions de Consumidors i Teleespectadors.

ANNEXOS

ANNEX I.

**PUNTUACIONS SEGONS L'ORIGEN DE LA
PRODUCCIÓ**

TOTALS	PUNTUACIONS				INDEXS	
	EUA	UE	JAPÓ	Total	%	index temporal
Contravalors						
Manca de respecte a la dignitat de les persones.		37	9	39	85	3,1
Discriminació		6	6	6	18	0,7
Insolidaritat.		23	14	48	85	3,1
No pau.		129	78	254	461	16,8
Valors antidemocràtics.		11	6	15	32	1,2
Manca de respecte a la natura.		3	0	4	7	0,3
Hàbits no saludables.		0	2	0	2	0,1
Sexe no formatiu.		0	0	14	14	0,5
Llenguatge inadequat.		8	8	16	32	1,2
Sexisme.		31	38	125	194	7,1
Racisme.		0	0	0	0	0,0
Passivitat		2	0	39	41	1,5
Autoconcepte negatiu		6	12	27	45	1,6
Irresponsabilitat		2	16	18	36	1,3
Manca d'identitat personal		8	0	15	23	0,8
	266		189	620	1075	39,2
						0,63

TOTALS	PUNTUACIONS				Total	INDEXS	
	EUA	UE	JAPÓ			%	Index temporal
Valors							
Respecte a la persona.	37		29	55	121	4,4	0,07
Tolerància.	52		28	9	89	3,2	0,05
Solidaritat.	163		142	166	471	17,2	0,28
Pau.	79		110	156	345	12,6	0,20
Valors democràtics.	34		19	16	69	2,5	0,04
Respecte a la natura.	19		52	8	79	2,9	0,05
Promoció d'hàbits o actituds saludables.	13		8	0	21	0,8	0,01
Formació sexual.	0		0	0	0	0,0	0,00
Enriquiment del llenguatge verbal.	2		13	0	15	0,5	0,01
Foment d'actituds antisexistes.	20		9	31	60	2,2	0,04
Antiracisme.	0		0	0	0	0,0	0,00
Realització personal	61		38	63	162	5,9	0,10
Autoconcepte positiu	36		18	32	86	3,1	0,05
Responsabilitat	57		27	10	94	3,4	0,06
Identitat personal	16		22	17	55	2,0	0,03
	589		515	563	1667	60,8	0,98

PROGRAMES EUA

Valors	total	%	% sobre total	index temporal
Respecte a la persona.	37	4,3	1,3	0,061
Tolerància.	52	6,1	1,9	0,085
Solidaritat.	163	19,1	5,9	0,267
Pau.	79	9,2	2,9	0,129
Valors democràtics.	34	4,0	1,2	0,056
Respecte a la natura.	19	2,2	0,7	0,031
Promoció d'hàbits o actituds saludables.	13	1,5	0,5	0,021
Formació sexual.	0	0	0	0
Enriquiment del llenguatge verbal.	2	0,2	0,1	0,003
Foment d'actituds antisexistes.	20	2,3	0,7	0,033
Antiracisme.	0	0	0	0
Realització personal	61	7,1	2,2	0,100
Autoconcepte positiu	36	4,2	1,3	0,059
Responsabilitat	57	6,7	2,1	0,093
Identitat personal	16	1,9	0,6	0,026
	589	68,9	21,5	0,964

Contravalors EUA

Manca de respecte a la dignitat de les persones.	37	4,3	1,3	0,061
Discriminació.	6	0,7	0,2	0,010
Insolidaritat.	23	2,7	0,8	0,038
No pau.	129	15,1	4,7	0,211
Valors antidemocràtics.	11	1,3	0,4	0,018
Manca de respecte a la natura.	3	0,4	0,1	0,005
Hàbits no saludables.	0			
Sexe no formatiu.	0			
Llenguatge inadequat.	8	0,9	0,3	0,013
Sexisme.	31	3,6	1,1	0,051
Racisme.	0			
Passivitat	2	0,2	0,1	0,003
Autoconcepte negatiu	6	0,7	0,2	0,010
Irresponsabilitat	2	0,2	0,1	0,003
Manca d'identitat personal	8	0,9	0,3	0,013
	266	31,1	9,7	0,435

PROGRAMES UE

Valors	totals	%	% sobre total	índex temporal
Respecte a la persona.	29	4,1	1,1	0,064
Tolerància.	28	4,0	1,0	0,062
Solidaritat.	142	20,2	5,2	0,315
Pau.	110	15,6	4,0	0,244
Valors democràtics.	19	2,7	0,7	0,042
Respecte a la natura.	52	7,4	1,9	0,115
Promoció d'hàbits o actituds saludables.	8	1,1	0,3	0,018
Formació sexual.	0			
Enriquiment del llenguatge verbal.	13	1,8	0,5	0,029
Foment d'actituds antisexistes.	9	1,3	0,3	0,020
Antiracisme.	0			
Realització personal	38	5,4	1,4	0,084
Autoconcepte positiu	18	2,6	0,7	0,040
Responsabilitat	27	3,8	1,0	0,060
Identitat personal	22	3,1	0,8	0,049
	515	73,2	18,8	1,142

Contravalors

Manca de respecte a la dignitat de les persones.	9	1,3	0,3	0,020
Discriminació.	6	0,9	0,2	0,013
Insolidaritat.	14	2,0	0,5	0,031
No pau.	78	11,1	2,8	0,173
Valors antidemocràtics.	6	0,9	0,2	0,013
Manca de respecte a la natura.	0	0,0	0,0	
Hàbits no saludables.	2	0,3	0,1	
Sexe no formatiu.	0	0,0	0,0	
Llenguatge inadequat.	8	1,1	0,3	0,018
Sexisme.	38	5,4	1,4	0,084
Racisme.	0	0,0	0,0	
Passivitat	0	0,0	0,0	
Autoconcepte negatiu	12	1,7	0,4	0,027
Irresponsabilitat	16	2,3	0,6	0,035
Manca d'identitat personal	0	0,0	0,0	
	189	26,8	6,9	0,419

PROGRAMES JAPÓ

Valors	% sobre Japó			% sobre total	index temporal
Respecte a la persona.	55	4,6	2,0		0,0862
Tolerància.	9	0,8	0,3		0,0141
Solidaritat.	166	14,0	6,1		0,2602
Pau.	156	13,2	5,7		0,2445
Valors democràtics.	16	1,4	0,6		0,0251
Respecte a la natura.	8	0,7	0,3		0,0125
Promoció d'hàbits o actituds saludables.	0				
Formació sexual.	0				
Enriquiment del llenguatge verbal.	0				
Foment d'actituds antixeixistes.	31	2,6	1,1		0,0486
Antiracisme.	0				
Realització personal	63	5,3	2,3		0,0987
Autoconcepte positiu	32	2,7	1,2		0,0502
Responsabilitat	10	0,8	0,4		0,0157
Identitat personal	17	1,4	0,6		0,0266
	563	47,6	20,5		0,88
Contravalors					
Manca de respecte a la dignitat de les persones.	39	3,3	1,4		0,06
Discriminació .	6	0,5	0,2		0,01
Insolidaritat.	48	4,1	1,8		0,08
No pau.	254	21,5	9,3		0,40
Valors antidemocràtics.	15	1,3	0,5		0,02
Manca de respecte a la natura.	4	0,3	0,1		0,01
Hàbits no saludables.	0				
Sexe no formatiu.	14	1,2	0,5		0,02
Llenguatge inadequat.	16	1,4	0,6		0,03
Sexisme.	125	10,6	4,6		0,20
Racisme.	0				
Passivitat	39	3,3	1,4		0,06
Autoconcepte negatiu	27	2,3	1,0		0,04
Irresponsabilitat	18	1,5	0,7		0,03
Manca d'identitat personal	15	1,3	0,5		0,02
	620	52,4	22,6		0,97

Els valors a la programació infantil. Annex

ANNEX II.

PROVA DE JI-QUADRAT. COEFICIENT C.

PROVES D'ASSOCIACIÓ

Total valors i contravalors (amb factor de correcció)

Valors	EUA	UE	JAPÓ	
Respecte a la persona.	27	29	41	97
Tolerància.	38	28	7	73
Solidaritat.	120	142	123	385
Pau.	58	110	115	283
Valors democràtics.	25	19	12	56
Respecte a la natura.	14	52	6	72
Promoció d'hàbits o actituds saludables.	10	8	0	18
Enriquiment del llenguatge verbal.	1	13	0	14
Foment d'actituds antisexistes.	15	9	23	47
Realització personal	45	38	47	130
Autoconcepte positiu	27	18	24	69
Responsabilitat	42	27	7	76
Identitat personal	12	22	13	47
	435	515	416	1366

Contravalors	EUA	UE	JAPÓ	
Manca de respecte a la dignitat de les persones.	27	9	28	64
Discriminació .	4	6	4	14
Insolidaritat.	17	14	34	65
No pau.	95	78	180	353
Valors antidemocràtiques.	8	6	11	25
Manca de respecte a la natura.	2	0	3	5
Hàbits no saludables.	0	2	0	2
Sexe no formatiu.	0	0	10	10
Llenguatge inadequat.	6	8	11	25
Sexisme.	23	38	88	149
Passivitat	1	0	28	29
Autoconcepte negatiu	4	12	19	35
Irresponsabilitat	1	16	13	30
Manca d'identitat personal	6	0	11	17
	196	189	438	823

TOTAL

Ji quadrat (x^2): 359,40
 Probabilitat: $1,56388e^{-47}$
 Coeficient C: 0,375
 45,97 % de la correlació màxima

• Valors

Ji quadrat (x^2): 161,38
 Graus de llibertat: 24

Probabilitat: $2,47144e^{-22}$ (> 99,9%)
Coeficient C: 0,325
39,83% de la correlació màxima

- Contravalors

Ji quadrat (x^2): 93,3
Graus de llibertat: 26
Probabilitat: $5,99791e^{-09}$ (> 99,9%)
Coeficient C: 0,319
39,09 % de la correlació màxima

ANÀLISI ASSOCIACIÓ ENTRE EUA I UE

- Total

Ji quadrat (x^2): 102,68
Probabilitat: $2,21025e^{-11}$
Coeficient C: 0,267
37,82% de la correlació màxima

- Valors

Ji quadrat (x^2): 56,31
Probabilitat: $1,05113e^{-07}$ (> 99,9%)
Coeficient C: 0,236
32,53% de la correlació màxima

- Contravalors

Ji quadrat (x^2): 43,81
Probabilitat: $1,64179e^{-05}$ (> 99,9%)
Coeficient C: 0,319
45,26% de la correlació màxima

ANÀLISI ASSOCIACIÓ ENTRE EUA I JAPÓ

- Total

Ji quadrat (x^2): 107,67
Probabilitat: $1,19556e^{-26}$
Coeficient C: 0,260
36,74 % de la correlació màxima

- Valors

Ji quadrat (x^2): 88,52
Probabilitat: 0,00000000000001 (> 99,9%)
Coeficient C: 0,306
43,85% de la correlació màxima

- Contravalors

Ji quadrat (χ^2): 40,84
Graus de llibertat:
Probabilitat: 0,000100746 (> 99,9%)
Coeficient C: 0,244
33,95% de la correlació màxima

ANÀLISI ASSOCIACIÓ ENTRE UE I JAPÓ

- Total

Ji quadrat (χ^2): 220,66
Probabilitat: $9,23356e^{-33}$
Coeficient C: 0,352
49,76 % de la correlació màxima

- Valors

Ji quadrat (χ^2): 88,12
Probabilitat: $1,13767 e^{-13}$ (> 99,9%)
Coeficient C: 0,293
41,02 % de la correlació màxima

- Contravalors

Ji quadrat (χ^2): 43,14
Probabilitat: $4,26154 e^{-05}$ (> 99,9%)
Coeficient C: 0,253
35,36% de la correlació màxima

ANNEX III.

**PUNTUACIONS DE CADA SÈRIE DE PROGRAMES
(per ordre alfabètic)**

ANNEX IV.

APORTACIONS DEL GRUP DE TREBALL.

Telepectadors Associats de Catalunya
Balmes 92, 1ra A 08038 Barcelona
Tel 93 486.17.57 Fax 93 215 70 49

Reflexions sobre el treball d'infants i joves: metodologia, resultats i suggeriments

1. Respecte a la metodologia

- La metodologia emprada crec que és rigorosa i pràctica tenint en compte la dificultat d'analitzar, valorar i puntuar imatges i situacions televisives.
- El llistat definitiu dels valors/ contravalors definit pel grup de treball és vàlid però poc clarificador en determinats aspectes, que haurà dificultat la tasca dels analistes.
- L'anàlisi de les seqüències és, sens dubte, important per a la quantificació dels valors i contravalors, però penso que el context general del capítol d'uns determinats dibuixos és més decisiu que analitzar seqüència a seqüència, perquè determina el resultat final i la intencionalitat de la sèrie. *(Una seqüència pot tenir gran dosi de contravalors i malgrat això el capítol es pot resoldre amb un missatge final positiu).*
- L'aspecte de la subjectivitat no crec que hagi influït decisivament en els resultats de l'anàlisi.
- Crec que la mostra és poc representativa només amb la visualització de 5 o 6 episodis de cada sèrie. S'hauria d'haver escollit aleatòriament capítols no correlatius d'un període de temps prou ampli, i tenint en compte la proporció de capítols que la cadena ha emès d'aquella sèrie.

2. Respecte als resultats

- Les conclusions sobre els resultats haurien de ser molt més clares i amples. És l'essència de l'estudi i crec que tota la informació recopilada es prou interessant per donar-li més entitat.

- Els resultats es veurien millor en taules i/o gràfiques quantitatives i comparatives sobre les dades més rellevants. Hi ha que pensar quin és l'aspecte més interessant de tot el que s'ha analitzat i recollit, per exemple:

- el total dels valors/contravalors apareguts en general
- quina producció d'origen és més positiva (més valors) o negativa (més contravalors)
- de tots els dibuixos analitzats, quina sèrie és la més positiva i quina la més negativa (en funció de la quantitat de valors o contravalors contabilitzats)
- etc.

- Seria interessant investigar altres variables, com són:

- té alguna cosa a veure l'horari d'emissió?
- què dibuixos tenen una major càrrega de valors/contravalors, els dirigits a nens més petits o grans?
- del llistat definit pel grup de treball, què valors no surten mai?, i dels contravalors?
- a quantes sèries els protagonistes són animals? i nenes o dones?

- Finalment, crec que els resultats dels anàlisis mostren les dades del que veuen els nens en certa manera (fins a quin punt capten els valors i contravalors?), però no de com els afecta i de com veuen realment ells determinades seqüències o capítols.

- Per la seva utilitat i síntesi, em semblaria més encertat elaborar més quadres i gràfiques comparatives respecte a tota la mostra analitzada. Crec que es pot treure més partit a aquest estudi i que hi ha una manca d'aspectes concluent:

- classificar les sèries de dibuixos en funció de l'edat del nen
- veure el grau de masclisme que hi ha: si són dibuixos clarament fets per a nenes o per a nens, actituds dels personatges, etc.
- tipus de seqüències amb més càrrega de valors (els dibuixos més solidaris, els més formatius, els més respectuosos amb la natura, etc.), i de contravalors (les sèries més violentes, les més sexistes, les que inculquen hàbits menys saludables, etc.)

3. Suggeriments

- En primer lloc hauriem de preguntar-nos què es pretén amb la presentació d'aquest estudi: informar només? denunciar les sèries contraproduents? ajudar els nens a veure els dibuixos amb sentit crític? mostrar la realitat del que veuen els nostres fills?

- Tot el fet fins ara ha estat un treball bo, exhaustiu i professional. Però, des de el meu punt de vista manca una perspectiva interessant: la dels nens. Suggerixo realitzar una sessió amb un petit grup de nens de diferents edats, per que visualitzin un capítol sencer dels analitzats pel CAC, i que posteriorment el comentin. Darrerament, els hi tornarem a posar el capítol, però aquesta vegada analitzant cada seqüència. D'aquesta manera comprovarem de quina manera veuen els nens els dibuixos i com els afecten les seqüències i el resultat final.

- Les conclusions i l'estudi no tindran tanta validesa si els nens no entenen com a valor o contravalor el mateix que el grup de treball ha definit. Hem de tenir en compte l'escala de valors dels nens d'avui dia i el que ells pensen sobre molts aspectes que surten als dibuixos, malgrat que malauradament moltes vegades no reflexionen sobre el que veuen.

- Finalment proposo com a objectiu final d'aquest ampli estudi, que s'editi una petita recollida de les dades concloents per a repartir entre els pares i educadors, als que pot ser de gran ajuda com a element d'anàlisi i reflexió.

Ampliació dels conceptes

Per redefinir els conceptes de solidaritat/ insolidaritat:

la solidaritat mostra la capacitat i disposició d'ajudar als altres en situacions que a lo millor no són properes: l'ajuda als altres, el voluntariat, etc.

El canvi semàntic podria ser "altruista/egoista"

Per redefinir els conceptes de pau/no pau:

és la manera que hi ha de resoldre un conflicte: el fer-ho mitjançant la violència o resoldre el problema de forma dialogada i pacífica.

Podriem definir-los d'altra manera: "pacifisme/ violència"

UNIVERSITAT DE BARCELONA Divisió de Ciències de l'Educació
Institut de Ciències de l'Educació
Plaça de la Vella d'Hèrcules, 171
Edifici de Magura
08035 Barcelona
Tel. (93) 403 51 75
Fax (93) 402 10 10
http://www.ub.es/di/5/ciencies

Informe del Programa de Comunicació Audiovisual de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona sobre:

Els valors a la programació infantil.

Estudi realitzat pels serveis tècnics del Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

Des del Programa de Comunicació Audiovisual de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona valorem molt positivament la realització, per part del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), d'aquest estudi sobre els valors a la programació infantil.

Considerem, però, que el disseny del projecte inicial que el *Grup de treball d'infants i joves* del CAC -del qual l'ICE forma part- havia proposat ha quedat incomplet, ja que, l'objectiu inicial era: analitzar els valors i contravalors que transmet la programació de televisió susceptible de ser visionada pels infants i joves, és a dir, tota la programació -fins les 23 h.- fora de l'horari escolar.

Sabem que aquest canvi en l'objectiu inicial del projecte ha estat motivat per la manca de recursos i personal dels serveis tècnics del CAC. Malgrat això, proposem completar aquest estudi amb altres que analitzin els valors que transmeten altres gèneres televisius (sèries, telenovel·les, informatius, concursos, etc.) adequant a les característiques de cada gènere la metodologia ara utilitzada.

Resultats

Pel que fa als resultats, les dades finals de l'estudi no només confirmen una de les hipòtesis de treball: "Els valors continguts als productes de l'Europa occidental són diferents als dels productes japonesos i americans" sinó que a més posen de manifest que els valors i contravalors tenen una relació directa amb l'origen de la producció. Segons la mostra que recull l'estudi E-5/1998 els

que en la programació infantil analitzada, els dibuixos animats, hi ha una gran presència de contravalors front als valors universalment reconeguts i recollits en la LOGSE, Llei de radiodifusió (Televisió sense Fronteres), el Conveni d'Autoregulació de la Programació Televisiva, etc.

Davant aquesta constatació que recull l'estudi, i amb la intenció d'invertir-ne el sentit, el Programa de Comunicació Audiovisual de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona suggerim al CAC valorar la necessitat social i les possibilitats polítiques de plantejar un aproximació entre totes les parts implicades per a impulsar un acord ampli que reculli l'esperit del Conveni d'Autoregulació signat el 1993, els objectius generals de la LOGSE (articles 1 i 2 referits als valors) i la legislació televisiva com la directiva europea sobre televisió Llei 25/1994 (Capítol IV, articles 16 i 17), etc. Un acord que concretés -en el àmbit català- els objectius i compromisos recollits en aquests documents.

En aquest acord caldria tenir en compte -apart de les administracions- totes les parts industrialment implicades i socialment interessades: televisions, servidors de cable, productores, universitats, Col·legi de Periodistes, Associacions de pares i mestres, etc.

El contingut de l'acord caldria que recollís les propostes fetes a d'altres documents, com per exemple el Conveni d'Autoregulació, i afegir-hi nous objectius i compromisos, implicant altres sectors com els periodistes i els mestres per exemple.

A curt termini caldria que els objectius recollits en aquest acord ampli es concretessin per anar més enllà d'un simple document de compromís ple de bones intencions. Per aquesta raó el CAC hauria d'estudiar quina forma legal hauria de prendre l'acord per assegurar-ne el compliment.

Resum

Resumint, el Programa de Comunicació Audiovisual de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona suggereix al CAC:

- 1.- Completar el treball: "Els valors a la programació infantil" (dibuixos animats) amb altres estudis que analitzin altres gèneres de la programació televisiva susceptible de ser visionada pels infants i joves.
- 2.- Realitzar un estudi específic sobre el sexisme (violència domèstica,

rols, etc.) en la programació televisiva, ja sigui en els dibuixos animats, sèries, informatius, pel·lícules, concursos, etc.

- 3.- Ampliar els recursos i personal dels serveis tècnics del CAC destinats al seguiment i l'anàlisi de la programació televisiva.
- 4.- Treballar en diferents direccions (televisions, productores, etc.) per potenciar la incorporació de produccions de dibuixos animats europees a les programacions infantils de les televisions.
- 5.- Impulsar un acord ampli, tenint en compte totes les parts implicades i interessades, per concretar l'esperit i els objectius recollits en diferents documents i lleis que fan referència als valors.
- 6.- Concretar quina forma legal hauria de prendre l'acord per assegurar-ne el compliment.

.....
Atentament.

Francesc-Josep Deó

Barcelona, 1 de setembre de 1998

Societat Catalana de Pediatria

Consell de l'Audiovisual
de Catalunya

FAX 93 412 63 29

A l'atenció de Carme Rincón
Responsable de Relacions Sectorials

ELS VALORS A LA PROGRAMACIÓ INFANTIL

En primer lloc us felicito per la feina feta i l'acurada metodologia que s'ha seguit, malgrat els pocs dies de visionat per a la recollida de dades.

OPINIONS

sobre 1. CONCLUSIONS:

1.1. sobre la metodologia.

Sobre la possibilitat "d'una apreciable càrrega de subjectivitat" per part del l'analista, crec es pot ser força més objectiu quan es dona per suposat que la seva percepció es fa en funció de les consideracions sobre valors i contravalors seguint els documents esmentats a l'introducció al codi deontològic i la lògica més del concepte i contingut treballats i aprovats pel Grup de Treball.

En cap sentit pot reproduir la situació de cada espectador davant de la pantalla, els quals poden interpretar i fins i tot contindre el que per a ells són valors i contravalors.

1.2. sobre els resultats.

Sembla ésser que el balanç general d'apau/no pau correspon principalment a l'alta puntuació del contravalor no pau (124), molt ben explicat a les quatre pàgines dedicades a Bola de drac, i que pesa notablement en la valoració global de la programació japonesa.

Com ja anys que en parlem, però en donar segueix essent malauradament immortal i tenint en compte l'avantatge amb escreix dels seus contravalors respecte a les altres programacions, unes més formatives aportant més valors, altres amb algun contravalor quasi equilibrat i altres neutres o anodines, seria l'hora després d'aquest estudi, de proposar i aconseguir, sense cap mena de violència, el seu comiat definitiu.

./.

Passeig de la Bonanova, 47 — 08017 Barcelona — Tel: 212 33 45 - 212 43 82 — Fax: 212 35 69
Correu electrònic: acm@sonch.es — Web: <http://www.sonch.es/societat/home.soc.cgi?39>

Primer. - Tal com dieu, el concepte pau té un ventall molt ampli d'interpretacions, probablement tantes com la totalitat dels altres valors que s'han considerat, per tant que cada un d'ells és imprescindible, si més no necessari, perquè realment es pugui donar la pau.

NO hi pot haver pau amb odi, violència, racisme, xenofòbia, intolerància religiosa, terrorisme, manteniment de les diferències i l'exploatació dels països rics vers els països pobres, violacions dels drets humans en especial sobre els nens, les dones, els vells i els discapacitats, etc.

Sobre els termes solidaritat i tolerància, crec que el seus continguts van quedar prou explicats en les aportacions del grup de treball en l'elaboració de valors i contravalors.

Pine Tree

Carlos A. Wennberg
Societat Catalana de Pedagogia
Barcelona, 2 d'octubre de 1970

 Department of Defense
 Department of Defense
 Council on Environmental Quality
 Room 4000
 Date 5-10-94
 Region 01

Consideracions referents a l'estudi *Els valors a la programació infantil*

1. L'objectiu de fer una investigació descriptiva del grau de presència dels valors i contravalors en els programes analitzats, s'ha aconseguit, al nostre entendre, d'una manera molt satisfactòria, tant en l'anàlisi general que es fa de les dades obtingudes com en el de cadascun dels programes, estudiat individualment.
2. La metodologia aplicada a la investigació considerem, també, que ha estat rigorosa i que s'han adoptat les mesures adients per evitar la influència de la subjectivitat dels analistes. En aquest sentit, creiem que l'afirmació que es fa a la pàgina 80 "la recollida de dades peca d'una apreciable càrrega de subjectivitat", és excessivament crítica, com també el fet de qüestionar els resultats finals. S'ha de partir del supòsit que els analistes són professionals que tenen una percepció normal de la realitat i que treballen amb uns instruments i uns criteris de valoració clars i definits que, tal com s'afirma en una altre apartat de l'estudi, asseguren uns nivells de fiabilitat i validesa òptims. Jutgem, per tant, una mica exagerada l'afirmació que les valoracions depenen "únicament" de la percepció de l'analista.
3. Les conclusions, d'altra bandax, creiem que estan presentades d'una manera poc didàctica, cosa que dificulta tenir una visió global i sintètica dels resultats obtinguts sobre els continguts de la programació infantil. Hi trobem a faltar uns quadres resum semblants als quadres 4 i 5 (pàg. 20 i 21), en que apareguin els valors i contravalors en l'ordre de la puntuació obtinguda, acompanyats de les corresponents gràfiques il·lustratives.
4. Des del nostre punt de vista, a l'estudi es dona una importància excessiva a la confirmació de l'hipòtesi de treball sobre la diferència entre les produccions d'Europa i les dels japonesos i americans. Aquesta és una qüestió interessant però s'hi dediquen molts comentaris i dades estadístiques, fet que potser resta importància a l'objectiu central de la investigació. Estem segurs, tanmateix, que aquesta constatació serà tinguda en compte pel Consell de l'Audiovisual en l'elaboració de les recomanacions als responsables de l'adquisició de programes dels diferents canals de televisió.
5. Considerant que l'estudi s'ha elaborat des del Consell de l'Audiovisual de Catalunya i no des d'una empresa o un centre d'estudis privat, trobem a faltar unes valoracions més explícites sobre el nivell de compliment de la normativa vigent per part dels diferents canals de televisió i algunes propostes de recomanacions adreçades als responsables de l'educació dels infants i joves als quals estan destinats aquests programes.

Direcció General d'Atenció a la Infància
Àrea de Suport i Relacions Externes
Barcelona, 19 d'agost de 1998

Aragó, 332
08009 Barcelona
Tel. (93) 214 01 00
Fax (93) 214 03 09

INFORME DEL GRUP D'ENTITATS CATALANES

ELS VALORS A LA PROGRAMACIÓ INFANTIL Estudi del Servei Tècnic del C.A.C.

De bon principi el plantejament de dur a terme un estudi seriós sobre aquesta temàtica ens va semblar quelcom novetós i interessant.

En moltes ocasions a l'hora de plantejar estudis es veu només la càrrega negativa d'allò que veuen els nostres fills. Però tan important o més serà plantejar-nos la qüestió: *«què aprenen de ells els nostres fills quan veuen la televisió?», «quins valors transmeten els programes anomenats infantils?»*

O bé, com plantejava el C.A.C., *«els productes audiovisuals que ofereixen als nostres infants estan en consonància amb el Codi Deontològic de Programació Infantil?»* (signal per les autoritats estatals i autonòmiques d'ensenyament i les cadenes hertziànes) *«resten aquests continguts en sintonia amb els valors que es propugnen als dos primers articles de la LOGSE?»*

La metodologia que s'ha seguit considerem que ha tractat de ser el més objectiva possible, però és molt difícil, com reconeix el servei tècnic, que s'escapi a la subjectivitat (p. 80) de cadascun dels analitzadors. No obstant creiem que ha estat positiu l'estudi de mediació que s'ha fet per a aquesta tasca.

Proposem:

1) Que s'estudiï de quina manera es podria reduir al màxim la subjectivitat per exemple incorporant cada cert temps una persona nova a l'equip, per que en surtis una altra. Caldria plantejar-se si també hi cabrien altres col·laboracions desinteressades i de quina manera.

2) La incorporació al Grup de Treball d'Infància i Joves algun expert en medicions, enquestes, i estadístiques.

Respecte als resultats

Proposem:

1) Analitzar si la manca de valors de les produccions Japoneses i d'EUA correspon a les sèries comprades per les cadenes de televisió o a tota la oferta del mercat general d'aquests països.

2) Si la manca de valors és una dinàmica constant en les sèries del Japó i del EUA, transmetre la necessitat a les diverses cadenes d'apropar-se més al mercat europeu.

3) Fer arribar aquests estudis a les parts implicades professionalment, servidors de cable, productores per a obrir vies de diàleg i de col·laboració per a aconseguir un compromís més ampli.

4) Estudiar la difusió que ha tingut aquest estudi perquè tingui més ressó a la opinió pública. ¿S'ha adreçat només a uns quants experts? ¿Ha arribat als pares de família, psicòlegs, a les escoles? ¿Quin paper hi juguen les associacions?

5) Que el C.A.C. disposi de més recursos per a poder treballar amb una major rapidesa. La actualitat dels estudis serà un punt fort per a la difusió.

6) Que es tingui en compte quins són els horaris reals de visualització de la televisió per part dels infants per a analitzar altres productes com: sèries, pel·lícules...concursos, doncs els dibuixos animats no són els programes més vistos pels infants.

7) En els horaris de protecció al menor es necessari que s'estudi amb més profunditat les diferents possibilitats de despertar en el públic infantil el seu sentit crític respecte als valors / contravalors que s'hi trovarà en aquella visualització, doncs serà molt més enriquidor per a ells.

Lorena Asensio
Comissió de Mitjans de Comunicació

GRUP D'ENTITATS CATALANES

Barcelona, 16 d'octubre de 1998

